

**rijksuniversiteit
groningen**

faculteit gedrags- en
maatschappijwetenschappen

**‘One happy community?’: de houding tegenover leden van andere
etnische groepen, verklaard op buurtniveau**

Bachelorwerkstuk

Demi Stadens
S3814041
d.g.a.stadens@student.rug.nl
Begeleider: Jaap Nieuwenhuis
Tweede lezer: Rita Smaniotto
12-08-2022

Abstract

Nederland begint een steeds meer diverse etnische samenleving te worden. Om die reden is integratie een maatschappelijk probleem die de politiek bezig blijft houden. In dit onderzoek worden enkele mechanismes op buurtniveau onderzocht die al dan niet verband houden met het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen, ofwel de houding tegenover leden van andere etnische groepen. Daarbij wordt gekeken of de houding beïnvloed wordt door de mate van etnische heterogeniteit in de buurt. Om deze probleemstelling te onderzoeken is gebruik gemaakt van The Netherlands Longitudinal Lifecourse Study (NELLS). De data is een oversample van respondenten met een migratieachtergrond, wat inhoudt dat er relatief gezien veel mensen met een migratieachtergrond in de steekproef zijn meegenomen. Verder is de dataset aangevuld met data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op buurtniveau. Om tot de resultaten te komen is een hiërarchische lineaire regressieanalyse uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat meer onveiligheid in de buurt een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen tot gevolg heeft. Eveneens blijkt dat meer armoede in de buurt zorgt voor een positievere houding tegenover andere etnische groepen. Ook lijkt de etnische samenstelling in de buurt een modererend effect te hebben op armoede in de buurt, waardoor een hoge mate van heterogeniteit in een armoedige buurt, een negatievere houding heeft tegenover leden van andere etnische groepen tot gevolg heeft.

Inhoudsopgave

Abstract	2
1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader.....	7
2.1 Sociale cohesie.....	7
2.2 Onveiligheid en vandalisme.....	9
2.3 Armoede	12
2.4 Etnische samenstelling	14
2.5 Controlevariabelen	16
3. Methoden	18
3.1 Beschrijving van de dataset.....	18
3.2 Beschrijving procedure/ onderzoeksdesign	20
3.3 Beschrijving operationalisaties.....	21
3.3.1 Afhankelijke variabele	21
3.3.2 Onafhankelijke variabelen	21
3.3.3 Controlevariabelen	23
3.4 Analyseplan	24
4. Resultaten.....	25
4.1 Univariate resultaten.....	25
4.2 Bivariate statistiek.....	28
4.3 Modevaluatie.....	29
4.4 Hypothesetoetsing.....	31
Conclusie & Discussie	36
Bijlage 1	42
Bijlage 2	62
Bijlage 3	71
Literatuur.....	76

1. Inleiding

In de afgelopen jaren is de Nederlandse samenleving steeds meer etnisch divers geworden.

In de periode van 2001 tot 2021 is het aantal inwoners van Nederland met een migratieachtergrond toegenomen van 18% naar 24,6% (CBS, 2022). Dat is een toename van meer dan 36% in de afgelopen 20 jaar. Deze toename heeft ervoor gezorgd dat binnen de Nederlandse samenleving verschillende culturen bij elkaar komen wonen in de buurt. In dit onderzoek wordt de buurt beschreven als een onderdeel van een gemeente, die wordt afgebakend door het bebouwingsoogpunt of zijn sociaaleconomische samenstelling (CBS, 2021).

Door het bij elkaar komen van verschillende culturen in de buurt, komen echter verschillende problemen aan het licht. Een van deze problemen wordt omschreven als de afscheiding van groepen die samenwonen in verschillende buurten, ofwel segregatie (Krivo et al., 2015). Segregatie zorgt er onder andere voor dat mensen van verschillende etnische achtergronden minder met elkaar in contact komen. Een van de problemen hiervan is dat in buurten met veel segregatie de kans op criminaliteit hoger is (Krivo et al., 2015). Onderliggende oorzaken zijn onder andere weinig sociaal contact, armoede en gebrek aan orde (Krivo et al., 2015). Deze onderliggende oorzaken hebben invloed op het individueel vertrouwen en de mening over leden van andere groepen.

In dit onderzoek zal in het verdere verloop gebruik worden gemaakt van een term die de afhankelijke variabele beschrijft. De onderzoeksvraag gaat over het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere groepen. Individueel vertrouwen is het geloof in iemands trouw en eerlijkheid (van Dale, 2022). Een mening kan beschreven worden als de oordeelsvorming van een individu over een bepaald onderwerp of ander individu. De houding die je als individu aanneemt tegenover iemand anders, zal in dit onderzoek gebruikt

worden als een alomvattende term voor zowel individueel vertrouwen als mening. Iemand's houding wordt gezien als de manier waarop je tegenover iemand of iets staat. Deze term omschrijft zowel het vertrouwen in iemand, als de oordeelsvorming over iemand. In het verdere verloop van het onderzoek zal dus ook geschreven worden over de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Eerder onderzoek heeft aangetoond dat de houding van inwoners wordt beïnvloed door zowel positieve als negatieve factoren in de buurt. Zo zorgt een grotere mate van sociale cohesie in de buurt voor een positievere houding tegenover leden van andere groepen (Putnam, 2007; Tolsma & van der Meer, 2018). Daarnaast zorgt onveiligheid en vandalisme in de buurt juist voor een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen (Tajfel & Turner, 1979; Billiet, Eisinga & Scheepers, 1992). Tenslotte zorgt armoede in de buurt ook voor een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen (Nagel, 1995; Janssen, van Ham, Kleinepier & Nieuwenhuis, 2019; Fossati, 2019). De centrale onderzoeksvraag luidt daarom als volgt: *'Wat is de invloed van sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede op het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen?'*

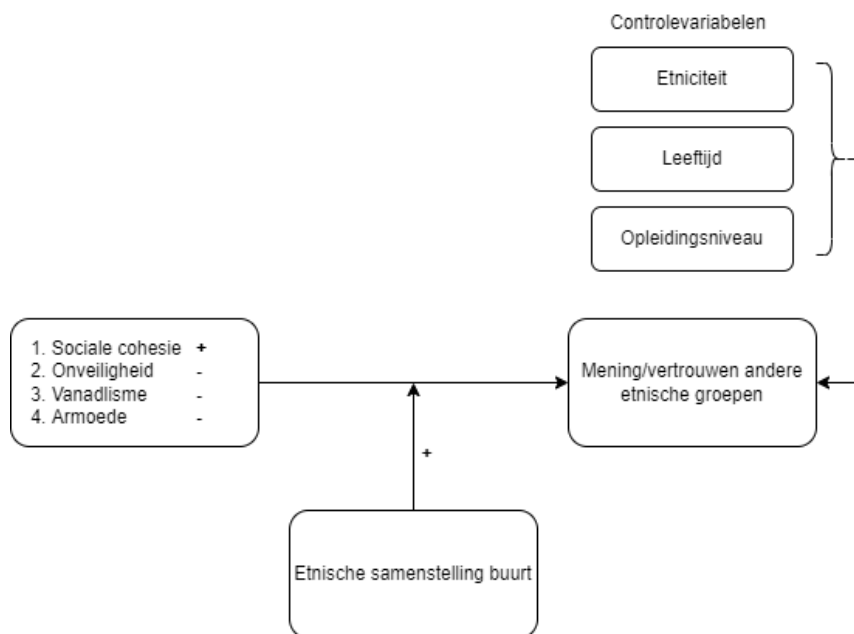
Echter, de etnische samenstelling van de buurt is mogelijk van invloed op het verband tussen de houding van inwoners en de sociale factoren die in de buurt een rol spelen. Er zijn enige verschillen in de etnische samenstelling in de Nederlandse samenleving. Vooral in de grote steden zijn bepaalde buurten erg etnisch divers, terwijl buurten op het platteland vaker homogeen zijn. De inwoners van etnisch diverse buurten komen ook meer in contact met leden van andere etnische groepen. Logischerwijs komen de inwoners van heterogene buurten minder in contact met mensen die een andere etnische achtergrond hebben. Wellicht speelt om die reden de etnische samenstelling van een buurt een

versterkende of verzwakkende rol in de mate waarop de verschillende factoren invloed hebben op de houding tegenover leden van andere groepen.

Verder lijkt eerder onderzoek al enig bewijs te hebben gevonden voor de moderende rol van etnische samenstelling. Sociale cohesie lijkt bijvoorbeeld in meer etnisch diverse buurten zwakker te zijn. Dit komt doordat sociale cohesie in de buurt gepaard lijkt te gaan met homogeniteit en een eenzijdig beeld van normen en waarden (Dukes & Musterd, 2012). Daarnaast zijn buurten met een lage sociaal-economische status vaak ook buurten met meer etnische diversiteit (Glas, Engbersen & Snel, 2019). Dergelijke buurten zijn over het algemeen lastiger te organiseren en onder controle te houden dan buurten met een hogere sociaal-economische status (Glas et al., 2019). Hierdoor ontstaat vaak een hogere mate van criminaliteit. Dit helpt vervolgens onveiligheid en vandalisme in de hand. Meer etnisch diverse buurten zijn dus vaker slachtoffer van onveiligheid en vandalisme. De tweede onderzoeksvraag luidt daarom als volgt: *'Verschilt de invloed van sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede op het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen tussen buurten met een verschillende etnische samenstelling?'*

2. Theoretisch kader

In het theoretisch kader worden de verschillende concepten besproken waarvan hun invloed op de houding tegenover leden van andere etnische groepen worden getoetst. Dit zijn de concepten sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede. Ook wordt de moderator van het onderzoek besproken, namelijk de etnische samenstelling van de buurt. Tenslotte wordt kort ingegaan op de controlevariabelen. Het onderzoeksmodel wordt in Figuur 1 schematisch weergegeven.

Figuur 1: grafische weergave van het onderzoeksmodel

2.1 Sociale cohesie

Om te beginnen is het belangrijk om te beschrijven wat er onder sociale cohesie verstaan wordt. Sociale cohesie kan beschreven worden als de sociale normen en sociale banden binnen een buurt die de gemeenschap verbindt (Cho, 2020). Daarnaast toont sociale cohesie ook de mate aan waarin iemand bereid is om een buurtgenoot te helpen (Kros & Hewstone,

2020). Met andere woorden, de mate van sociale cohesie geeft aan hoe hecht de gemeenschap is en hoeveel zij voor elkaar over hebben.

Binnen een hechte buurt bestaan bepaalde normen en waarden die het overgrote deel van de gemeenschap heeft. Dit zorgt ervoor dat er een gevoel heerst dat iedereen voor een deel dezelfde identiteit heeft binnen een buurt (Putnam, 2007). Er bestaat dus een zogenaamde 'buurtidentiteit' (Finney & Jivraj, 2013). Dit gebeurt alleen wanneer mensen dezelfde normen en waarden met elkaar delen. Wanneer iemand bijvoorbeeld waarde hecht aan een nette voortuin, zal diegene zich meer kunnen identificeren met een buurt waarbij de meeste inwoners een nette voortuin hebben. Hoe meer mensen dezelfde normen en opvattingen hebben, des te meer mensen zich ook kunnen identificeren met de mensen in de buurt.

Over het algemeen zorgen gedeelde normen en waarden voor meer contact tussen de mensen in de buurt, omdat mensen prefereren om met mensen om te gaan die op hen lijken (Jugert, Leszczensky & Pink., 2018). Dit komt doordat overtuigingen beter op elkaar aansluiten, waardoor het makkelijker is om een connectie te maken met iemand die dezelfde gedachtegang heeft als jijzelf. Mensen komen daardoor sneller met elkaar in contact als zij het gevoel hebben dat ze dezelfde normen en waarden delen. Het contact zorgt vervolgens voor meer onderlinge banden en relaties (Kros & Hewstone, 2020).

Echter, naast dat de buurtidentiteit wordt versterkt door buurtgenoten met overeenkomstige normen, waarden en opvattingen, is het ook mogelijk dat heterogeniteit in de buurt kan zorgen voor het krijgen van een grotere sociale cohesie onder buurtgenoten. Doordat leden van verschillende etnische groepen meer contact met elkaar hebben, krijgen ze meer inzicht in de ideeën en gewoontes van andere groepen. Deze interactie zorgt ervoor dat mensen elkaar beter begrijpen, waardoor de vooroordelen verminderen over mensen

die niet tot de eigen groep behoren (Allport, 1954; Brown & Hewstone, 2005). Dit leidt tot een zichzelf versterkend proces, waarbij het afnemen van vooroordelen, gepaard gaat met het krijgen van nauwere banden. Vervolgens versterken de onderlinge banden elkaar (Putnam, 2007).

De voorgaande vormen van onderling contact, versterkt de verbondenheid in de buurt. Door het onderlinge contact worden er namelijk sociale banden en vriendschappen gecreëerd tussen de inwoners van de buurt. Zo zie je bijvoorbeeld vaker dat mensen bij elkaar op de koffie komen of er een barbecue wordt georganiseerd voor de buurtbewoners. Dit geeft een gevoel van saamhorigheid, waardoor men meer bereid is om elkaar te helpen (Kros & Hewstone, 2020). Hierdoor neemt de mate van sociale cohesie in de buurt toe. Veel verbondenheid in de buurt leidt tot een hogere mate van sociale cohesie (Kros & Hewstone, 2020; Putnam 2007; Finney & Jivraj, 2013). Daarom kan de volgende hypothese worden opgesteld:

Hypothese 1: Naarmate de sociale cohesie in een buurt groter is, zal men een positievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen.

2.2 Onveiligheid en vandalisme

Een hogere mate van onveiligheid en vandalisme in de buurt zorgt voor een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen. Onveiligheid is een gevoel van gevaar dat mensen ervaren. Bepaalde buurten kunnen onveiliger zijn door een hogere mate van criminaliteit dan andere buurten. Zo kan het aantal verkrachtingen, moorden of gewapende overvallen in de ene buurt hoger zijn dan in de andere buurt. Hierdoor kunnen mensen een gevoel van gevaar ervaren dat dit hen ook kan overkomen. Daarnaast kunnen

mensen ook onveiligheid ervaren door wat zij zien in hun buurt. Dit wordt vaak duidelijk door tekenen van vandalisme. Zo kan vandalisme worden beschreven als het opzettelijk beschadigen of vernietigen van andermans bezittingen. In bepaalde buurten is vandalisme meer aanwezig zijn dan in andere buurten, door bijvoorbeeld graffiti of kapotte bushokjes.

Aangezien vandalisme en criminaliteit in het straatbeeld van de buurt aanwezig zijn, worden mensen er meer mee geconfronteerd (Keizer, Lindenberg & Steg, 2008). Ze zien dat hun buurt slachtoffer is geworden van crimineel gedrag. Dit versterkt de prikkel voor anderen om ook tot vandalisme over te gaan, omdat men ziet dat de anti-vandalisme norm is overschreden (Keizer et al., 2008). Vaak is er daardoor sprake van een zichzelf stimulerend proces in buurten waar veel vandalisme in het straatbeeld te herkennen. Dit kan verklaard worden doordat het overschrijden van de regels ervoor zorgt dat anderen zich ook minder gedwongen voelen om de regels na te leven (Keizer et al., 2008). In een buurt waar bijvoorbeeld veel graffiti op de muren staat, zal eerder graffiti gespoten worden dan een buurt met enkel schone muren. Daarnaast is de mate van criminaliteit in een buurt, waar mensen zich meer onveilig door voelen, ook zichtbaar. Zo weten de meeste buurtbewoners vaak dat er inbraken zijn geweest of mensen zijn beroofd. Doordat de meeste mensen het niet wenselijk vinden om in een buurt te wonen met een hoge mate van criminaliteit en vandalisme, brengt het gevoelens van angst met zich mee. Men heeft angst om zelf slachtoffer van criminaliteit te worden en vindt het onprettig om op zijn hoede te moeten zijn.

Het concept 'etnocentrisme' speelt bij het verklaren van de houding tegenover leden van andere groepen op basis van onveiligheid en vandalisme een belangrijke rol.

Etnocentrisme houdt in dat mensen hun eigen cultuur boven andere culturen plaatsen (Tajfel & Turner, 1979). Dit bestaan uit twee aspecten, namelijk mensen hebben een

positieve houding tegenover hun eigen sociale groep en een negatieve houding tegenover andere etnische groepen (Billiet, Eisinga & Scheepers, 1992). Vooroordelen spelen hierin een belangrijke rol. Over de eigen in-group waar het individu tot behoort bestaan positieve vooroordelen, terwijl er negatieve vooroordelen bestaan over de out-group (Billiet et al., 1992). Vaak zijn deze vooroordelen namelijk niet gebaseerd op ervaringen, omdat men weinig met de leden van andere etnische groepen in contact komt. Deze vooroordelen kunnen leiden tot twee mechanismen, namelijk sociale identificatie en sociale contra-identificatie. Sociale identificatie houdt in dat men enkel de positieve karaktertrekken van de in-group ziet op basis van eigen selectie. Daarentegen houdt sociale contra-identificatie in dat men enkel de negatieve karaktereigenschappen van de out-group bekijkt (Billiet et al., 1992). In het geval van onveiligheid en vandalisme zijn de inwoners van een buurt vaak negatiever wanneer iemand van een andere etnische groep een inbraak heeft gedaan of een bushokje heeft vernield, dan wanneer iemand van de eigen in-group dit doet.

Hierbij speelt de media ook een grote rol in hoe etnische groepen worden neergezet in relatie met criminaliteit. Door 'framing' kunnen onderwerpen en etnische groepen buitenproportioneel vaak in de media naar voren worden gebracht (Jacobs, Hooghe & de Vroome, 2017). Zo is vaak de veronderstelling dat door immigratie de criminaliteit is toegenomen, terwijl hier geen harde bewijzen voor zijn (Jacobs et al., 2017). Echter, de media en politieke partijen zoals de PVV, creëren op deze manier wel meer frictie tussen de verschillende etnische groepen. Zo probeert de PVV vaak aan te tonen dat maatschappelijke problemen de schuld zijn van de migranten. Dit versterkt voor sommige mensen het gevoel van sociale identificatie en sociale contra-identificatie. Hierdoor plaatsen zijn hun eigen cultuur boven de andere etnische groepen. De hypothesen die hieruit volgen zijn daarom als volgt:

Hypothese 2: Naarmate mensen meer onveiligheid in de buurt ervaren, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen.

Hypothese 3: Naarmate er meer vandalisme is in de buurt, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen.

2.3 Armoede

Meer armoede in de buurt zorgt voor een negatievere mening tegenover leden van andere etnische groepen. Armoede wordt in dit onderzoek beschreven als mensen die onder het sociaal minimum leven. Dit is het minimale bedrag dat men nodig heeft om in zijn levensonderhoud te kunnen voorzien. Hieronder valt de bijstandsuitkering en het AOW-pensioen (CBS, 2020).

De inwoners van Nederland kunnen mensen met een migratieachtergrond zien als een bedreiging voor hun plek op bijvoorbeeld de arbeidsmarkt en de huizenmarkt. De meeste mensen die leven van een bijstandsuitkering hebben moeite met het vinden van een baan waardoor zij deze uitkering nodig hebben. Vaak zijn dit ook mensen met een lage opleiding; in 2007 was twee derde van het aantal bijstandsontvangers laagopgeleid, in tegenstelling tot 7% hoger-opgeleiden (CBS, 2007). Een groot deel van de bijstandsontvangers zijn inwoners met een migratieachtergrond. Dit komt doordat veel migranten die in Nederland komen wonen, vaak werken in sectoren waar een lager opleidingsniveau vereist is. De inwoners van Nederland met een migratieachtergrond zullen dus ook hier werken, wonen en studeren. Zij kunnen door de autochtonen als een bedreiging worden gezien, omdat zij wellicht plekken op de arbeidsmarkt innemen die zij ook hadden kunnen vervullen. Niet alleen wanneer het gaat om werk, maar ook bij

bijvoorbeeld sociale huurwoningen en uitkeringen kan een etnische groep de leden van andere etnische groepen als een bedreiging zien voor zijn sociale positie (Nagel, 1995; Janssen, van Ham, Kleinpier & Nieuwenhuis, 2019).

Bovendien komen de mensen met een migratieachtergrond relatief sterk naar voren wat betreft de werkloosheidscijfers. Uit de cijfers blijkt namelijk dat de werkloosheid onder de groepen met een niet-westerse migratieachtergrond het hoogst ligt, namelijk 8,6% tegenover 3,3% onder personen met een Nederlandse achtergrond. Dit heeft als gevolg dat verschillende inwoners van Nederland met een niet-westerse migratieachtergrond ook aanspraak doen op het sociaal vangnet in Nederland. Er zullen dus relatief gezien meer mensen zijn die door werkloosheid of andere oorzaken aanspraak doen op een bijstandsuitkering. Dit kan ook negatieve gevoelens met zich meebrengen onder de werkenden die belasting afdragen. Hierin speelt de verklaring van de socio-economische competitie theorie een grote rol, omdat de groep die door de autochtonen wordt gezien als out-group moet meedelen in de economische voordelen van Nederland (Nagel, 1995). De socio-economische competitie theorie stelt namelijk dat door schaarste in middelen, mensen met elkaar de competitie aangaan (Blalock, 1967). In dit geval stelt de overheid een beperkt budget aan uitkeringen beschikbaar. Hierdoor voelen de inwoners van Nederland de competitie om hier aanspraak op te doen.

De sociale competitie voor zowel een plek op de arbeids- en huizenmarkt en het ontvangen van uitkeringen heeft een negatief effect op de houding tegenover leden van andere groepen. De competitie kan namelijk leiden tot frustraties, omdat de mensen niet altijd hetgeen krijgen wat zij graag zouden willen. Zo kan iemand van Marokkaanse afkomst de baan krijgen, waar een Nederlander al jaren van droomt. Dit leidt echter tot frustraties en onvrede tegenover andere etnische groepen. Daarom is de volgende hypothese opgesteld:

Hypothese 4: Naarmate de armoede in de buurt groter is, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen.

2.4 Etnische samenstelling

De etnische samenstelling van de buurt is van belang in de relatie tussen sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede met de houding tegenover leden van andere etnische groepen. Bij etnische samenstelling wordt gesproken over de verhouding van het aantal inwoners met een verschillende etnische achtergrond in een buurt. De samenstelling is van belang om te onderzoeken, omdat buurten met bijvoorbeeld een oververtegenwoordiging van mensen met een Turkse achtergrond anders over leden van andere etnische groepen kunnen denken dan bijvoorbeeld bij een oververtegenwoordiging van autochtone Nederlanders in de buurt. Er wordt dan ook onderzocht of de etnische samenstelling een rol speelt voor een versterkend of verzwakkend effect op de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

De Social Identity Theory laat zien dat individuen een gevoel van verbondenheid ervaren doordat groepen hen een sociale identiteit geven (Tajfel & Turner, 1979). De groepen worden ingedeeld op bepaalde persoonlijke kenmerken. Interesses of kenmerken die botsen met de andere groepen creëren meer verbondenheid met de 'in-group' waar het individu zich tot rekent (Tajfel & Turner, 1979). Tajfel en Turner (1979) stellen dat hoe meer mensen zich verbonden voelen met hun eigen in-group, des te meer zij de mensen van de out-group als groep zullen behandelen. In andere woorden, ze zien de leden van de out-group niet meer als verschillende individuen, maar deze individuen worden als een volledige groep gezien en behandeld. Op basis van het eerder verklaarde ethnocentrisme zullen

mensen met dezelfde etniciteit zichzelf verkiezen boven andere out-groups (Tajfel & Turner, 1979). Dit is veelal gebaseerd op vooroordelen, omdat men vaak weinig in contact komt met leden van andere etnische groepen (Billiet et al., 1992). Zo denken zij dat leden van andere etnische groepen over veel kwesties anders denken dan zij. Dit roept negatieve gevoelens op omdat mensen het prefereren om hetzelfde te zijn als anderen en dus met gelijkgestemden tot de in-group te behoren. Het komt dan ook vaker voor dat mensen die op elkaar lijken een (vriendschappelijke) relatie met elkaar aangaan (Gundelach & Freitag, 2013).

Mensen die op elkaar lijken, vertrouwen elkaar meer dan mensen die erg van elkaar verschillen. De verklaring hiervoor is dat diversiteit bepaalde gevoelens van competitie kan aanwakkeren. Men hecht veel waarden aan zijn eigen normen en overtuigingen, die mogelijk ondermijnd kunnen worden doordat mensen van andere culturen deze normen en overtuigingen niet per definitie ondersteunen (Gundelach & Freitag, 2013). Zo kan de in-group bang zijn voor het verlies of de ondermijning van normen, overtuigingen en tradities die bij de eigen cultuur horen. Het gevolg hiervan is dat de leden van de in-group het gevoel hebben dat de zaken waar zij belang aan hechten op het spel staan. Dit zorgt ervoor dat ze minder vertrouwen hebben in leden van andere etnische groepen (Gundelachs & Freitag, 2013; Putnam, 2007). Concluderend is de hypothese die hieruit volgt is de volgende:

Hypothese 5: Het negatieve effect dat weinig sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede in de buurt op de houding tegenover leden van andere etnische groepen heeft, is sterker voor buurten met een grotere mate van etnische heterogeniteit.

2.5 Controlevariabelen

Binnen het huidige onderzoek worden drie controlevariabelen meegenomen, namelijk leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit. Op deze manier wordt gecorrigeerd voor de invloed van deze factoren op de samenhang tussen sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede met de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Ten eerste is de leeftijd van invloed op de houding dat een persoon heeft tegenover iemand van een andere etniciteit. Doordat de diversiteit in Nederland de afgelopen jaren sterk is toegenomen, zijn jongeren meer opgegroeid met diversiteit om zich heen dan oudere generaties. Hierdoor komen jongeren ook meer in contact met leden van andere etnische groepen. De verklaring van de contacttheorie, waarbij meer interetnisch contact de vooroordelen doet verminderen wordt verwacht voor het effect van leeftijd (Allport, 1954; Brown & Hewstone, 2005).

Ten tweede wordt verwacht dat opleidingsniveau een rol speelt voor het verklaren van de houding tegenover leden van andere etnische groepen. Verschillende studies tonen aan dat meer educatie tot gevolg heeft dat mensen meer tolerant zijn tegenover andere etnische groepen (Finseraas, Skorge & Strøm, 2018). Dit komt doordat educatie ervoor zorgt dat mensen vooroordelen kunnen herkennen en ook hier het gevaar van inzien. Hierdoor zijn hogeropgeleiden zich meer bewust van het inperken van vooroordelen richting mensen met een andere etniciteit (Finseraas et al., 2018).

Tenslotte wordt er gecontroleerd voor het effect van etniciteit. Het land waar mensen vandaan komen, kan invloed hebben op de manier waarop zij denken. Zo zijn er gedragingen die binnen een land als de norm worden gezien. Echter, deze gedragingen gelden niet binnen ieder land als de norm. Zo zijn er grote verschillen te herkennen als het bijvoorbeeld gaat om de tolerantie van interetnische relaties. Alleen al binnen Europa zijn

Nederlanders toleranter tegenover een relatie met een moslim dan bijvoorbeeld Duitsers of Belgen (Carl, 2019). Op deze manier kan de etniciteit van een persoon ook van invloed zijn op de houding die zij aannemen tegenover leden van andere etnische groepen.

3. Methoden

3.1 Beschrijving van de dataset

De data die gebruikt is voor het onderzoek is de dataset van The Netherlands Longitudinal Lifecourse Study (NELLS). Het doel van de dataset is het ontwikkelen van een vragenlijst die gebruikt kan worden voor sociologisch onderzoek (Tolsma, Kraaykamp, de Graaf, Kalmijn & Monden, 2014). Een drijfveer hierachter is dat de kwaliteit van het sociologisch onderzoek de afgelopen tijd enorm is toegenomen (Tolsma et al., 2014). In de dataset staan drie sociologische thema's centraal, namelijk sociale cohesie, normen en waarden en ongelijkheid.

De dataset bestaat uit twee 'waves', wat inhoudt dat het op twee verschillende momenten is afgenomen. Het eerste meetmoment is gedaan in 2009. Het tweede meetmoment vond plaats in 2013. Aan het einde van het eerste meetmoment is aan de respondenten gevraagd of zij ook voor een tweede meetmoment gecontacteerd mochten worden. Hiervan zijn voor het tweede meetmoment diegene benaderend die hier positief op gereageerd hebben. Ook zijn de respondenten benaderd die bij het eerste meetmoment de enquête hebben afgemaakt. Van deze respondenten is het onderzoek volledig ingevuld, van zowel het face-to-face interview als de schriftelijke vragenlijst. Daarnaast is de dataset aangevuld met data op buurtniveau van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Verder zijn de respondenten meegenomen in het onderzoek op basis van leeftijd en woonplaats. De populatie van het onderzoek zijn Nederlandse inwoners van 15 tot 45 jaar. De steekproef heeft een overrepresentatie van mensen met een Turkse of Marokkaanse achtergrond. Dit is gedaan via een tweetrapssteekproef, waarbij eerst vijfendertig gemeentes zijn geselecteerd op basis van regio en urbanisatie. Daarna is een willekeurige selectie gemaakt van de populatie binnen deze gemeentes op basis van leeftijd en

geboorteland van de respondent of zijn/haar ouders. In de eerste selectie van de gemeentes is er een onderscheid gemaakt tussen de regio's west, noord/oost en zuid Nederland. Ook is voor de selectie van gemeentes gekeken naar de urbanisatie, waarbij sommige gemeentes sterk geurbaniseerd waren en anderen niet. Deze selectie is niet compleet willekeurig omdat de steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht meegenomen moesten worden in het onderzoek om tot een overrepresentatie van inwoners met een Turkse of Marokkaanse achtergrond te komen.

De data is verkregen op basis van face-to-face interviews en een vragenlijst via internet die de respondenten zelf moesten invullen. De meeste Nederlandse respondenten hebben meegewerkt aan het onderzoek door de vragenlijst via het internet in te vullen, terwijl mensen met een migratieachtergrond vaker meewerkten via een face-to-face interview. Het responspercentage in wave 1 was onder alle respondenten 52 procent. Onder inwoners van Nederland exclusief Turken en Marokkanen was het reponspercentage 56%, onder Marokkanen 46% en onder Turken 50%.

In totaal zijn er voor de eerste wave 12310 respondenten benaderd. Hiervan waren van 1332 mensen de Naam-, Adres- en woonplaatsgegevens niet correct en kwamen 768 mensen niet in aanmerking voor het onderzoek. Wat resulteert in 10210 respondenten die wel relevant waren voor het onderzoek. Van hen zijn er 943 niet bereikt en hebben 3955 geweigerd om mee te werken aan het onderzoek. Dit houdt in dat 91% van de respondenten is bereikt voor het onderzoek en 57% van de respondenten heeft meegewerkt. Dit resulteert in 5312 respondenten die zijn meegenomen in het eerste meetmoment. Van deze 5312 respondenten hebben in totaal 4456 respondenten de vragenlijst, face-to-face en schriftelijk, ingevuld. Deze respondenten zijn vervolgens weer benaderd voor het tweede meetmoment. Voor het onderzoek is alleen de data uit wave 1 gebruikt. Het aantal

respondenten die op alle vragen antwoord heeft gegeven die mee worden genomen in dit onderzoek zijn 4511. Daarom is dit het aantal respondenten die mee worden genomen in de analyse.

3.2 Beschrijving procedure/ onderzoeksdesign

De vragenlijst van het eerste meetmoment bestond uit twee delen. Het face-to-face interview was gericht op het uitvragen van de sociaaleconomische en sociaal-demografische achtergrond van de respondenten. De online vragenlijst moesten de respondenten zelf invullen, welke gericht was op het uitvragen van de houding tegenover bepaalde zaken, normen en waarden, vermogen en sociale integratie. De respondenten konden vrijwillig meewerken aan het onderzoek, maar om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk respondenten meewerkten aan het onderzoek kreeg iedere respondent een beloning in de vorm van een geldbedrag of tegoedbon.

Verder zijn er verschillende meetmomenten geweest voor het verkrijgen van de data. Het eerste meetmoment begon in december 2008 en eindigde in mei 2010. Twee week voor het afnemen van het interview kregen de respondenten een introductiebrief thuisgestuurd. Gemiddelde duurde het afnemen van een face-to-face interview ongeveer 46 minuten. Het tweede meetmoment begon in februari 2013 en eindigde in december 2013. Een face-to-face interview duurde gemiddeld 56 minuten en het invullen van de vragenlijst via internet duurde gemiddeld 51 minuten.

3.3 Beschrijving operationalisaties

3.3.1 Afhankelijke variabele

Ten eerste wordt de afhankelijke variabele, de houding tegenover leden van andere etnische groepen, gemeten aan de hand van de volgende vragen: Zou u er problemen mee hebben als iemand van (1) Turkse/ (2) Marokkaanse/ (3) Surinaamse/ Antiliaanse/ (4) Nederlandse herkomst (a) uw baas zou worden op het werk, (b) naast u zou komen wonen, (c) met uw zoon of dochter zou trouwen. De respondenten komen antwoorden met (1) helemaal geen probleem, (2) geen probleem of (3) wel een probleem. Voor de verschillende achtergronden zijn de itemscores opgeteld en gemiddeld tot een schaal. Deze verschillende schalen zijn vervolgens weer gemiddeld tot één schaal waarbij Nederlanders hun mening geven over mensen met een migratieachtergrond en mensen met een migratieachtergrond hun mening geven over Nederlanders (Cronbachs alpha= 0.675). De schaal heeft dus de voorwaarde gekregen dat er geen mening wordt gegeven over de eigen groep waar de respondent toe behoort. Een hogere score op de schaal, geeft aan dat mensen meer problemen hebben met leden van andere etnische groepen. Een hogere score op de schaal, is dus een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen.

3.3.2 Onafhankelijke variabelen

Vervolgens worden de operationalisaties van de onafhankelijke variabelen besproken. Voor het meten van sociale cohesie wordt gekeken naar zes vragen waarbij de respondenten moesten aangeven of de volgende uitspraken wel of niet kloppen voor hun buurt: 'mensen groeten elkaar', 'de mensen in deze buurt kan men vertrouwen', 'de mensen in deze buurt kunnen over het algemeen goed met elkaar opschieten', 'veel mensen kennen elkaar in deze buurt', 'de mensen hier willen elkaar graag helpen' en 'de mensen in de buurt zouden er iets van zeggen als jongeren overlast bezorgen in de buurt'. De respondenten konden kiezen uit

de volgende antwoordopties: (1) klopt helemaal, (2) klopt een beetje, (3) klopt niet echt en (4) klopt helemaal niet. De itemscores zijn opgeteld en gemiddeld tot een schaal (Cronbachs $\alpha = 0,851$). Ook is de richting van de schaal getransformeerd, waardoor een hogere score op de items een hogere sociale cohesie weergeeft.

Verder wordt onveiligheid gemeten door de vraag: “Voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?”. De respondenten konden antwoorden met: (1) nooit, (2) zelden, (3) soms en (4) vaak. Vervolgens wordt vandalisme gemeten met twee vragen waarbij de respondenten kunnen aangeven of de volgende zaken wel eens voorkomen in hun buurt: ‘het bekladden van muren of gebouwen’ en ‘beschadiging of vernieling in openbare ruimte. Ze konden antwoorden op een 3-puntsschaal met de antwoorden (1) komt (bijna) nooit voor, (2) komt soms voor en (3) komt vaak voor. De itemscores zijn opgeteld en gemiddeld tot een schaal (Cronbachs $\alpha = 0.649$)

Armoede wordt gemeten door de cijfers van het CBS. In het onderzoek wordt gekeken naar het percentage huishoudens in de buurt die onder het sociaal minimum leven, wat bestaat uit de bijstandsuitkering en het AOW-pensioen. Dit bedrag is afhankelijk van de leefsituatie en de leeftijd. Het percentage is vermeld bij minimaal 70 huishoudens per buurt die onder (of rond) het sociaal minimum leven (CBS, 2009). Ook de informatie over de etnische samenstelling van buurten is afkomstig van het CBS. Hierbij wordt het percentage inwoners met niet-westerse etniciteit in de buurt gegeven, welke wordt gebruikt om de etnische samenstelling in de buurt te meten. Het percentage is vermeld bij 50 of meer inwoners per buurt. Beide variabelen zijn gegeven in percentages waardoor de schalen oorspronkelijk van 0 tot 100 lopen. Echter worden de regressiecoëfficiënten en standaarddeviaties hierdoor erg klein in het model. Om deze reden is ervoor gekozen om de

variabelen te geven in proporties, waardoor de effecten in de analyse beter af te lezen zijn.

De schaal is dus getransformeerd door te delen door 100.

3.3.3 Controlevariabelen

Tenslotte wordt besproken hoe de controlevariabelen zijn geoperationaliseerd. Leeftijd is uitgevraagd doordat de respondenten moesten aangeven wat hun leeftijd was op het moment van het onderzoek. Opleidingsniveau is gemeten door de vraag: 'Welke van de volgende opleidingen heeft u gevolgd?'. De respondenten konden kiezen uit 15 antwoordopties, namelijk: (1) lagere school, (2) lbo, vmbo-kb/bbl, (3) mavo, vmbo-tl, (4) havo, (5) VWO/gymnasium, (6) MBO-kort (kmbo), (7) MBO-tussen/lang, (8) HBO, (9) universiteit (bachelor), (10) universiteit (master, doctoraal), (11) promotietraject, (12) buitenlandse opleiding, lager onderwijs, (13) buitenlandse opleiding, middelbaar onderwijs, (14) buitenlandse opleiding, hoger onderwijs en (15) geen opleiding. De variabele is getransformeerd tot dummy's die lageropgeleiden, middelbaaropgeleiden en hogeropgeleiden van elkaar onderscheiden. Dit is gespecificeerd op basis van de definitie van het CBS (2017). Tenslotte wordt de variabele etniciteit gemeten door naar de etnische achtergrond van de respondent te vragen. De respondenten hadden negen antwoordopties, namelijk (1) Marokkaans, 1^e generatie, (2) Marokkaans, 2^e generatie, (3) Turks, 1^e generatie, (4) Turks, 2^e generatie, (5) Niet-westers, 1^e generatie, (6) Niet-westers, 2^e generatie, (7) Westers, 1^e generatie, (8) Westers, 2^e generatie en (9) Nederlands. Deze is getransformeerd tot een variabele waarbij 1= Marokkaans, 2= Turks, 3= Nederlands en 4= overig. Hier wordt dus geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende generaties.

3.4 Analyseplan

Om de hypothesen te toetsen wordt een hiërarchische regressieanalyse gebruikt voor het onderzoek. Hierbij worden stapsgewijs de controlevariabelen, hoofdeffecten en interacties aan het model toegevoegd. Het eerste model bestaat uit de controlevariabelen leeftijd, opleidingsniveau en etniciteit. Hierbij wordt enkel gekeken naar het effect van de controlevariabelen op de houding tegenover leden van andere etnische groepen. Daarna worden de hoofdeffecten toegevoegd in het tweede model. Dit zijn sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede. Hier worden hypothesen 1, 2, 3 en 4 getoetst. Model 3 bestaat uit de controlevariabelen, de hoofdeffecten en de moderator, namelijk etnische samenstelling van de buurt. Daarna worden in model 4 de interacties toegevoegd. Hier wordt de laatste hypothese getoetst.

4. Resultaten

4.1 Univariate resultaten

In Tabel 1 worden de beschrijvende statistieken van de variabelen gegeven op basis van het gemiddelde, de standaarddeviatie, het minimum, maximum, eerste kwartiel, mediaan, derde kwartiel en de steekproefgrootte. Van de variabelen opleiding en etniciteit is de frequentieverdeling gegeven op basis van percentages. Het gemiddelde van de afhankelijke variabele is 1.78 ($SD= 0.54$). De houding tegenover leden van andere groepen heeft een schaal die loopt van 1 tot 3, waarbij een hogere score betekent dat mensen een negatievere houding hebben tegenover leden van andere groepen. Gemiddeld genomen hebben mensen dus een relatief negatieve houding tegenover leden van andere etnische groepen. Sociale cohesie heeft een gemiddelde van 1.68 ($SD=0.57$) op een schaal die loopt van 1 tot 4. De sociale cohesie is gemiddeld relatief laag tussen inwoners in de buurt. Opvallend is dat het gemiddelde van onveiligheid redelijk laag is. Dit is namelijk een gemiddelde van 1.40 ($SD= 0.73$) op een schaal die loopt van 1 tot 4. Gemiddeld voelen de respondenten zich in de buurt nooit tot zelden onveilig. Verder heeft vandalisme een gemiddelde van 1.42 ($SD=0.51$). In Tabel 1 is te zien dat 75% ($Q3=2.00$) van de mensen in de buurt aangeeft dat het nooit tot soms voorkomt dat er muren worden beklad of dingen worden vernield.

Gemiddeld leeft 9.25% ($SD= 4.83$) van de huishoudens in de buurt onder het sociaal minimum. Het gemiddelde percentage niet-westerse inwoners in de buurt is 16,69% ($SD=15.96$). De gemiddelde leeftijd van de respondenten in het onderzoek is ongeveer 31

jaar. Verder is 42.9% van de respondenten lageropgeleid, 32.4% middelbaaropgeleid en 24.7% hogeropgeleid. Hieruit blijkt dus dat de meeste respondenten in de dataset lageropgeleid zijn. Daarnaast zijn de meeste respondenten in de dataset Nederlands (52,8%). Verder heeft 20% van de respondenten een Turkse afkomst, 18,8% een Marokkaanse afkomst en 8,4% heeft een andere (niet-) Westerse afkomst.

Tabel 1: Beschrijvende statistieken van alle variabelen

<i>Variabele</i>	<i>Gemiddelde (standaarddeviatie)</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>	<i>Q1</i>	<i>Med</i>	<i>Q3</i>	<i>N totaal</i>
Mening andere groepen	1.78 (0.54)	1	3	1.33	2.00	2.11	4511
Sociale cohesie	1.68 (0.57)	1	4	1.17	1.67	2.00	4511
Onveiligheid	1.40 (0.73)	1	4	1.00	1.00	2.00	4511
Vandalisme	1.42 (0.51)	1	3	1.00	1.00	2.00	4511
Sociaal minimum	9.25 (4.83)	1	100	5.00	9.00	12.00	4511
Etnische samenstelling	16.69 (15.96)	1	100	5.00	12.00	22.00	4511
Leeftijd	31.31 (8.97)	14	47	24.00	32.00	39.00	4511
Opleiding							
-Lager-opgeleid	42.9%						1937
-Middelbaar	32.4%						1461
-Hoger-opgeleid	24.7%						1113
Etniciteit							
- Marokkaans	18.8%						850
- Turks	20.0%						903
- Nederlands	52.8%						2380
- Overig	8.4%						378

Vervolgens worden in Tabel 2 de gemiddeldes met standaarddeviaties gegeven van de verschillende etnische groepen in de dataset. In de tabel zijn de Nederlandse, Marokkaanse en Turkse etniciteit meegenomen. De variabelen waarvan de gemiddeldes met standaarddeviaties worden weergegeven zijn de afhankelijke variabele, de vier hoofdeffecten en de moderator.

Zo hebben Nederlanders gemiddeld ($M=1.91$; $SD=0.56$) de meeste problemen met leden van andere etnische groepen in vergelijking met Marokkanen ($M=1.63$; $SD=0.48$) en Turken ($M=1.72$; $SD=0.49$). Als er gekeken wordt naar sociale cohesie voelen Turken gemiddeld de meeste sociale cohesie met hun buurtgenoten. Daarentegen voelen zij zich wel het meest onveilig ($M=1.56$; $SD=0.86$) in vergelijking met de andere etnische groepen (*Nederlanders* $M= 1.33$; *Marokkanen* $M= 1.36$). Het gemiddelde vandalisme in de buurt dat de respondenten ervaren verschilt niet veel voor de verschillende etnische groepen.

Wanneer we tenslotte kijken naar de gemiddelde percentages wat betreft armoede in de buurt en de etnische samenstelling waar de etnische groepen wonen, zijn redelijk grote verschillen te herkennen. Gemiddeld woont een kleiner aantal Nederlanders (7.56%) in buurten waar mensen onder het sociaal minimum leven. Dit percentage ligt voor Marokkanen op 11,42% en voor Turken op 11,49%. Tevens leven Marokkanen en Turken in buurten waar het percentage niet-westerse migranten veel hoger ligt dan de buurten waar Nederlanders in wonen. Gemiddeld wonen Marokkanen en Turken namelijk in buurten waar ongeveer 27% van de inwoners een niet-westerse achtergrond heeft, terwijl Nederlanders in buurten wonen waar gemiddeld 9,3% van de mensen een niet-westerse achtergrond heeft.

Tabel 2: gemiddelde scores (met standaarddeviatie) van etniciteit

	Nederlands	Marokkaans	Turks
Mening leden andere groep	1.91 (.56)	1.63 (.48)	1.72 (.49)
Sociale cohesie	1.60 (.55)	1.74 (.57)	1.80 (.58)
Onveiligheid	1.33 (.66)	1.36 (.72)	1.56 (.86)
Vandalisme	1.39 (.49)	1.44 (.52)	1.45 (.52)
Armoede in de buurt	7.56 (3.78)	11.42 (5.35)	11.49 (5.03)
Etnische samenstelling buurt	9.35 (9.37)	27.20 (17.98)	26.43 (17.15)

4.2 Bivariate statistiek

In tabel 2 staan de correlaties tussen alle variabelen. Deze geven de onderlinge samenhang weer op basis van de Pearson correlatie. In bijlage 2 is de output van de bivariate verdelingen te vinden.

De afhankelijke variabele, die in de tabel wordt weergegeven als 'mening andere groepen, heeft de sterkste samenhang met het sociaal minimum, die de armoede in de buurt weergeeft. Deze heeft een negatieve correlatie van -0.175 ($p < .005$). Dit wil zeggen dat mensen die meer in armoede leven, een positievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen. Opvallend is dat de afhankelijke variabele enkel met één variabele geen significante samenhang heeft. Dit is met de variabele onveiligheid ($r = .009$, $p = .53$). Hierdoor kan gesteld worden dat een sterker gevoel van onveiligheid in de buurt, geen invloed heeft op de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Verder zijn er nog een aantal sterke correlaties te vinden in de tabel. Vooral de etnische samenstelling in de buurt hangt erg sterk samen met het sociaal minimum. Deze heeft een correlatie van 0.789 ($p < .005$). Dit betekent dat een hoger percentage niet-westerse inwoners in de buurt, samengaat met het percentage inwoners in de buurt dat leeft onder het sociaal minimum. Een andere sterke correlatie is etniciteit en etnische samenstelling ($r = -.419$; $p < 0.005$). De etniciteit die men heeft, hangt dus sterk samen met het percentage niet-westerse inwoners in de buurt. Verder liggen alle correlaties tussen 0.00

en 0.30. Dit geeft aan dat de onderlinge samenhang tussen de variabelen niet erg sterk is.

Daarentegen zijn wel veel correlaties significant bevonden.

Tabel 3: Correlaties van alle variabelen.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Mening andere groepen	-							
2. Sociale cohesie	**-.052 ^a	-						
3. Onveiligheid	.009 ^a	** .225 ^a	-					
4. Vandalisme	*-.032 ^a	** .298 ^a	** .266 ^a	-				
5. Sociaal minimum (armoede buurt)	**-.175 ^a	** .241 ^a	** .172 ^a	** .232 ^a	-			
6. Etnische samenstelling buurt	**-.155 ^a	** .228 ^a	** .159 ^a	** .212 ^a	** .789 ^a	-		
7. Leeftijd	** .060 ^a	**-.122 ^a	-.019 ^a	**-.059 ^a	**-.045 ^a	**-.051 ^a	-	
8. Opleidingsniveau	**-.103 ^a	*-.032 ^a	-.018 ^a	-.011 ^a	**-.043 ^a	**-.122 ^a	** .192 ^a	-

*significant op 0,05; **significant op 0,01; ^a Pearson correlatie

4.3 Modevaluatie

Voor de resultaten worden gegeven van de lineaire regressie, wordt er gekeken naar de kwaliteit van de getoetste modellen. Ook moeten de assumpties die hierbij horen worden gecontroleerd. Daarnaast moet er worden gekeken naar multicollineariteit en uitbijters. Dit wordt in bijlage 3 uitgebreid uitgewerkt, waardoor er hier slechts een beknopte samenvatting wordt gegeven.

Ten eerste wordt er gekeken naar de kwaliteit van de modellen. Het eerste model met enkel de controlevariabelen heeft een R^2_{adjusted} van 0.093, wat betekent dat de controlevariabelen samen 9,3% van de spreiding in de houding tegenover leden van andere etnische groepen kunnen verklaren. Bij het toevoegen van de hoofdeffecten kan model 2 10,4% variantie verklaren. Dit blijft hetzelfde wanneer de etnische samenstelling van de buurt wordt toegevoegd. Model 4 verklaart op zijn beurt 10,7% van de spreiding in de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Ook zijn de F-change waarden met p-waarden weergegeven in de tabel. Deze toont aan of door het toevoegen van bepaalde variabelen het model significant meer variantie verklaart. In het eerste model verklaren de controlevariabelen significant ($F= 77.20$; $P<.005$) meer variantie over houding tegenover leden van andere groepen, dan het lege model. Daarna voorspelt het tweede model door het toevoegen van de hoofdeffecten significant ($P= <.005$) meer dan het eerste model. Het toevoegen van de etnische samenstelling in de buurt, zorgt er niet voor dat er meer variantie wordt verklaard ($F=0.65$; $P=0.420$). Tenslotte zorgt het toevoegen van de interacties ervoor dat model 4 significant ($P=0.007$) meer verklaarde variantie verklaart dan de vorige modellen.

Ten tweede is er gekeken naar de assumpties die gecontroleerd moeten worden bij een lineaire regressie. Een volledige uitwerking hiervan is gegeven in bijlage 3. De assumpties die gecontroleerd moeten worden zijn: onafhankelijke waarnemingen, lineariteit, homoscedasticiteit en normaliteit. De respondenten zijn uitgekozen op basis van in welke buurt zij wonen. Dit is dus geen volledige aselechte steekproef. De assumptie wordt dus geschonden. Aan de assumptie van lineariteit kan worden voldaan omdat de residuen ongeveer nul zijn voor elke set van x waarden. Daarentegen kan aan de assumptie van homoscedasticiteit niet worden voldaan omdat de meeste punten in de residual plot aan de rechterkant liggen. De assumptie van normaliteit is ook geschonden omdat de residuen niet normaal verdeeld zijn. Dit is te zien in zowel de PP-plot als het histogram (bijlage 3). Er zijn dus drie van de vier assumpties geschonden, waardoor het belangrijk is om hier rekening mee te houden voor de resultaten. De schendingen zijn alleen niet heel fors, waardoor er wel een lineaire regressie gebruikt zal worden voor het toetsen van de hypothesen. Echter zal er strenger getoetst worden. Een resultaat zal nu voor significant worden beschouwd bij een p-waarde van 0.01 in plaats van 0.05.

Ten derde moet er gekeken worden of er sprake is van multicollineariteit. Dit houdt in dat er een te sterke samenhang is tussen de onafhankelijke variabelen in het model. Te sterke onderlinge samenhang heeft effect op de standaardfouten en de regressiecoëfficiënten. Om multicollineariteit weer te geven wordt gebruik gemaakt van de VIF-scores (Variance Inflation Factor). Eerst waren er hoge VIF-scores gevonden bij de dummy's voor etniciteit. Dit is opgelost door de grootste groep als referentiegroep te nemen. Echter is de VIF-score van etnische samenstelling wel hoog, namelijk 4.222. Als robustnesscheck is er een regressie uitgevoerd zonder de variabele etnische samenstelling, maar dit geeft geen ander resultaat van de hoofdeffecten (bijlage 2).

Tenslotte wordt er gekeken naar het effect van uitbijters op de resultaten. Deze worden opgespoord met verschillende methodes, namelijk door te kijken naar het residu, de leverage, Cook's distance en DFFIT. In bijlage 3 wordt een overzicht gegeven van de gevonden uitbijters. Echter wanneer de regressieanalyse wordt uitgevoerd zonder deze respondenten mee te nemen, voorspelt het volledige model maar 0,3% meer variantie. Ook blijven dezelfde variabelen in het model significant. Hierdoor is ervoor gekozen om de uitbijters in het model te houden.

4.4 Hypothesetoetsing

In tabel 4 zijn de geschatte coëfficiënten weergegeven aan de hand van de helling, standaardfout en bijbehorende p-waardes. Ook zijn de eerder besproken VIF-scores van model 4 gegeven om te controleren of er sprake is van multicollineariteit.

Model 1 geeft de controlevariabelen van de regressie. De schaal van de afhankelijke variabele 'mening' loopt van 1 tot 3, waarbij een hogere score een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen betekent. Leeftijd heeft een significant

positief effect van 0.005 ($p < .005$). Dit betekent dat oudere mensen meer problemen hebben met leden van andere etnische groepen dan jongere mensen. De tweede controlevariabele is opleidingsniveau. Middelbaaropgeleiden en hoger-opgeleiden hebben een significante negatieve regressiecoëfficiënt van -0.094 ($p < .005$) en -0.217 ($p < .005$). Dit geeft aan naarmate iemand hoger opgeleid is, diegene een positievere de houding tegenover leden van andere etnische groepen heeft. Zo laat model 2 zien dat hogeropgeleiden een positievere houding hebben dan middelbaaropgeleiden en middelbaaropgeleiden een positievere houding hebben dan lageropgeleiden. De volgende controlevariabele is etniciteit, waarbij de Nederlandse etniciteit als referentiegroep is genomen. De effecten van de andere etnische groepen in het model zijn negatief, wat betekent dat Nederlanders de meest negatieve houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen in vergelijking tot de andere groepen. Zo is het effect van de 'overige groep' (respondenten in de steekproef die niet de Nederlandse, Marokkaanse of Turkse etniciteit hebben) het meest negatief. Dit houdt in dat zij de meest positieve houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen, in vergelijking met inwoners met de Nederlandse, Marokkaanse of Turkse etniciteit. Nederlanders hebben significant de meest negatieve houding tegenover leden van andere etnische groepen.

In model 2 worden de eerste vier hypotheses getoetst. Deze hypotheses hebben betrekking op de vier onafhankelijke variabelen. Ten eerste heeft sociale cohesie een zeer klein positief effect van 0.002 ($p = 0.879$). Een hogere mate van sociale cohesie in de buurt heeft dus geen significant effect op de houding die mensen in de buurt hebben tegenover leden van andere etnische groepen. Ook vandalisme heeft een erg klein effect ($b = -0.004$; $p = 0.809$). Er kan dus in dit onderzoek geen ondersteuning worden gevonden voor een verband tussen een grotere mate van vandalisme en een negatievere houding tegenover

leden van andere etnische groepen. Onveiligheid heeft een iets grotere significante regressiecoëfficiënt van 0.036 ($p=0.001$). De schaal van onveiligheid loopt van 1 tot 4, waardoor onveiligheid in de buurt dus maximaal een verschil van 0.144 punten op de houding tegenover leden van andere etnische groepen kan veroorzaken. Wanneer de buurt onveiliger is, zullen mensen een negatievere houding hebben tegenover andere etnische groepen. Daarom kan de tweede hypothese worden aangenomen. Echter is het effect niet erg groot. Daarnaast geeft het tweede model de helling en bijbehorende p-waarde van de onafhankelijke variabele 'armoede in de buurt'. De variabele heeft een negatief significant effect van -1.21 ($p<.005$). De variabele is in de regressietabel gegeven als een proportie, zodat de waardes beter af te lezen zijn. Hoe groter het percentage huishoudens in de buurt is die leeft onder het sociaal minimum is, hoe positiever de houding is tegenover leden van andere etnische groepen. Dit is niet in overeenstemming met de vooraf opgesteld hypothese, omdat deze voorspelde dat meer armoede zorgt voor een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Vervolgens wordt in model 3 de variabele 'etnische samenstelling in de buurt' toegevoegd. In dit model wordt geen hypothese getoetst, maar wordt er wel gekeken wat het effect van de moderator is. Deze variabele geeft het effect van het percentage niet-westerse inwoners in de buurt op de houding van tegenover leden van andere etnische groepen weer. De variabele heeft een klein positief effect van 0.069 ($p=0.420$). Ook deze variabele is gegeven in proporties, waardoor de schaal loopt van 0 tot 1. Het percentage niet-westerse inwoners in de buurt heeft dus geen invloed op de houding van mensen in de buurt tegenover leden van andere etnische groepen.

Tenslotte worden in model 4 de interacties toegevoegd om de laatste hypothese te toetsen. Voor elke onafhankelijke variabele is een aparte moderator aangemaakt. De

interactie tussen sociale cohesie en etnische samenstelling heeft een effect van -0.001 ($p=0.516$). Dit is een zeer klein effect, wat inhoudt dat het effect van sociale cohesie op de houding tegenover leden van andere etnische groepen, niet sterker is voor buurten met een groter percentage niet-westerse inwoners. Dit geldt ook voor de interactie tussen vandalisme en etnische samenstelling ($\beta=0.001$, $p=0.527$) en de interactie tussen onveiligheid en etnische samenstelling ($\beta=0.000$, $p=0.670$). Tenslotte heeft de interactie tussen armoede en etnische samenstelling een effect van 2.46 ($p=0.001$). De positieve helling laat zien dat als het percentage niet-westerse allochtonen stijgt, het effect van armoede op de houding tegenover leden van andere etnische groepen veranderd. Als het percentage laag is, wordt het negatieve effect van armoede sterker. Als het percentage hoog is, wordt het negatieve effect zwakker. Dit kan bij een erg hoog percentage (bijvoorbeeld 80%) omslaan in een positief effect van armoede in de buurt. Dat betekent dat in buurten met meer niet-westerse inwoners, mensen een negatievere mening hebben tegenover leden van andere etnische groepen als de armoede (percentage huishoudens in de buurt, die onder het sociaal minimum leven) groter is. Bij een erg diverse etnische samenstelling in de buurt geldt dus dat een toename van het percentage inwoners in de buurt dat leeft onder het sociaal minimum, leidt tot een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen. Enkel de interactie tussen armoede in de buurt en etnische samenstelling blijkt dus een significant effect te hebben op de houding tegenover andere etnische groepen. Hierdoor is er enkel bewijs gevonden voor het moderatie-effect van armoede en niet voor de gehele vooraf opgestelde hypothese.

Verder zijn de interacties ook los van elkaar getoetst in een model. Dit geeft echter geen ander effect op de resultaten; de hellingen blijven extreem klein en enkel armoede

heeft een kleine p-waarde ($<.005$). De resultaten van de losse interacties zijn terug te vinden in bijlage 2.

Tabel 4: Hiërarchische analyse weergegeven aan de hand van helling (SE), p-waarde en VIF-scores

	Model 1		Model 2		Model 3		Model 4		VIF
	B(SE)	P	B(SE)	P	B(SE)	P	B(SE)	P	
Constante	1.861(.030)	<.005	1.911(.043)	<.005	1.918(.044)	<.005	1.915(.044)	<.005	
Leeftijd	.005(.001)	<.005	.004(.001)	<.005	.004(.001)	<.005	.004(.001)	<.005	1.069
Middelbaar opgeleid	-.094(.018)	<.005	-.096(.018)	<.005	-.096(.018)	<.005	-.094(.018)	<.005	1.229
Hogeropgeleid	-.217(.020)	<.005	-.209(.020)	<.005	-.208(.020)	<.005	-.203(.020)	<.005	1.306
Etniciteit									
Marokkaans	-.304(.021)	<.005	-.258(.022)	<.005	-.264(.023)	<.005	-.247(.024)	<.005	1.484
Turks	-.228(.021)	<.005	-.188(.022)	<.005	-.193(.032)	<.005	-.175(.023)	<.005	1.487
Overig	-.406(.029)	<.005	-.387(.029)	<.005	-.388(.029)	<.005	-.382(.029)	<.005	1.096
Sociale cohesie			.002(.015)	.879	.002(.015)	.897	.011(.015)	.477	1.226
Vandalisme			-.004(.016)	.809	-.005(.017)	.776	-.004(.017)	.802	1.223
Onveiligheid			.036(.011)	.001	.035(.011)	.001	.037(.011)	.001	1.181
Armoede in de buurt			-1.21(.179)	<.005	-1.37(.263)	<.005	-1.48(.265)	<.005	2.781
Etnische samenstelling					.069(.085)	.420	-.106(.099)	.285	4.222
<u>Interactie</u> sociale cohesie en etnische samenstelling							-.001(.001)	.516	1.164
<u>Interactie</u> vandalisme en etnische samenstelling							.001(.001)	.527	1.292
<u>Interactie</u> onveiligheid en etnische samenstelling							.000(.001)	.670	1.251
<u>Interactie</u> armoede en etnische samenstelling							2.46(.706)	.001	2.217

R²_{adj}	.093		.104		.104		.107	
F-change	77.20	<.005	13.50	<.005	0.652	.420	3.559	.007
N	4511		4511		4511		4511	

Conclusie & Discussie

In dit onderzoek is getracht een antwoord te vinden op de onderzoeksvragen: *‘Wat is de invloed van sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede op het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen?’* en *‘verschilt de invloed van sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede op het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen tussen buurten met een verschillende etnische samenstelling?’* Naar aanleiding van deze onderzoeksvragen zijn er vijf hypothesen opgesteld om dit te kunnen onderzoeken.

De eerste hypothese *naarmate de sociale cohesie in een buurt groter is, zal men een positievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen* wordt niet door de resultaten ondersteund. Het huidige onderzoek laat zien dat sociale cohesie niet van invloed is op de houding tegenover leden van andere etnische groepen. Dit is niet in overeenstemming met de gevonden literatuur (Allport 1954; Brown & Hewstone, 2005; Putnam, 2007; Kros & Hewstone, 2020). Een verklaring hiervoor kan zijn dat de gemiddelde sociale cohesie in de dataset redelijk laag ligt. Als er weinig sociale cohesie bestaat in een buurt, heeft dit wellicht ook minder invloed over de houding tegenover leden van andere etnische groepen.

Verder kan de tweede hypothese *naarmate mensen meer onveiligheid in de buurt ervaren, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen* ondersteund worden door de gevonden resultaten. Wanneer mensen zich dus meer onveilig voelen in de buurt, hebben zij een negatievere houding tegenover leden van andere etnische groepen. Dit is in overeenstemming met de literatuur (Tajfel & Turner, 1979; Billiet et al., 1992; Keizer et al., 2008).

Ten derde kan de hypothese *naarmate er meer vandalisme is in de buurt, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen* niet worden ondersteund door de resultaten. Er wordt dus geen verband gevonden tussen vandalisme en een negatieve houding tegenover leden van andere etnische groepen. Dit is niet in overeenstemming met de literatuur. Een verklaring hiervoor kan zijn dat buurtbewoners vandalisme wellicht eerder zien als crimineel gedrag die door jongeren wordt verricht. Het spuiten van graffiti en dergelijke komt namelijk vaker voor in buurten waar meer jongeren wonen (van Wilsem, Wittebrood & de Graaf., 2006). Hierdoor worden de jongeren in het geval van vandalisme wellicht eerder aangekeken als de boosdoeners dan leden van andere etnische groepen.

Vervolgens kan voor de vierde hypothese *naarmate de armoede in de buurt groter is, zal men een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen* geen ondersteuning worden gevonden. De resultaten laten juist een omgekeerd effect zien, dus wanneer de armoede in de buurt hoger is, zal men een positievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen. Een theoretische verklaring hiervoor kan zijn dat economische homogeniteit leidt tot meer interactie met de eigen groep (Avery, Hermsen & Kuhl., 2021). Mensen in de buurt hebben dezelfde sociaaleconomische status waardoor ze gelijkgestemden zijn. Hierbij zorgt het inkomen voor een verbindende factor,

waardoor de economische situatie in sommige buurten juist zorgt voor meer sociale cohesie (Avery et al., 2021). Dit kan ertoe leiden dat mensen een positievere mening hebben tegenover gelijkgestemden en dus ook leden van andere etnische groepen.

Tenslotte kan de hypothese *het negatieve effect dat weinig sociale cohesie, onveiligheid, vandalisme en armoede in de buurt op de houding tegenover leden van andere etnische groepen heeft, is sterker voor buurten met meer etnische heterogeniteit* die opgesteld is voor het moderatie-effect niet worden ondersteund. Uit de resultaten blijkt dat alleen tussen de interactie van armoede en etnische samenstelling een verband lijkt te bestaan. Hierdoor kan er geen ondersteuning worden gevonden voor de gehele hypothese. In de resultaten is beschreven dat een hoog percentage etnische heterogeniteit ervoor zorgt dat mensen die in armoede leven een negatievere houding hebben tegenover leden van andere etnische groepen. Het toevoegen van de moderator zorgt er dus voor dat het vooraf verwachte effect, namelijk dat meer armoede zorgt voor een negatieve houding tegenover leden van andere etnische groepen, uitkomt. Een theoretische verklaring hiervoor kan zijn dat mensen die in homogene buurten wonen niet in contact komen met leden van andere etnische groepen. Daarom zullen zij wellicht leden van andere etnische groepen niet zien als de reden waarom zij in armoede leven. Wanneer mensen in heterogene buurten veel geconfronteerd worden met het feit dat leden van andere etnische groepen meedelen in de economische voordelen van Nederland, zal men een negatievere houding creëren (Nagel, 1995).

Naast de gevonden resultaten dient er rekening gehouden te worden met enkele beperkingen in het huidige onderzoek, die mogelijk de resultaten kunnen vertekenen. Zo zijn er een aantal assumpties (bijlage 3) van de lineaire regressieanalyse geschonden. Dit kan effect hebben op de regressiecoëfficiënten en de bijbehorende standaardfouten. Echter, is

geprobeerd hiervoor te corrigeren door strenger te toetsen bij een significantieniveau van 0.01. Daarnaast moet men er zich bewust van zijn dat er wellicht sociaal-wenselijke antwoorden zijn gegeven tijdens de interviews. Een groot deel van de interviews zijn face-to-face afgenomen, waardoor het vaak moeilijker is om een eerlijke mening te geven over bepaalde gevoelige zaken. Voor vervolgonderzoek is het om die reden aan te raden de sociale wenselijkheid te beperken door vragen met een gevoelige lading anoniem, bijvoorbeeld online, in te laten vullen.

Ook is in het huidige onderzoek getracht antwoord te geven op de onderzoeksvraag die betrekking heeft op het individueel vertrouwen in en de mening over leden van andere etnische groepen. Deze concepten zijn gemeten door vragen waarin de respondenten moesten aangeven in hoeverre zij er problemen mee zouden hebben als iemand van een bepaalde etnische groep hun baas zou worden, hun buurman zou worden, of zou trouwen met hun zoon of dochter. Met deze vragen ontstaat er een redelijk duidelijk beeld over hoe mensen over leden van andere etnische groepen denken, maar er wordt niet rechtstreeks naar de mening over andere groepen of het individueel vertrouwen gevraagd. Dit wordt min of meer geïmpliceerd door aan te nemen dat in hoeverre men er problemen mee heeft als leden van andere groepen in hun privésferen verwickeld raken, verband houdt met de mening over leden van andere groepen en het individueel vertrouwen in hen. Voor een volgend onderzoek zou er meer expliciet naar de mening en het individueel vertrouwen van andere etnische groepen moeten worden gevraagd om de interne validiteit te vergroten.

Tevens, een ander punt waar rekening gehouden mee moet worden, is dat de afhankelijke variabele nu enkel kijkt naar de houding van Nederlanders tegenover mensen met een migratieachtergrond en mensen met een migratieachtergrond tegenover Nederlanders als leden van een andere etnische groep. In vervolgonderzoek zou het nog

meer gespecificeerd kunnen worden door ook de houding van mensen met een migratieachtergrond onderling te onderzoeken. Dat wil zeggen dat bijvoorbeeld ook de houding van Turken tegenover Marokkanen wordt gemeten. Echter, wordt er met het huidige concept wel gemeten wat er gemeten moet worden. De houding wordt namelijk gemeten van Nederlanders tegenover leden van andere etnische groepen (Turken, Marokkanen, Antillianen etc.) en andersom wordt de houding gemeten van mensen met een migratieachtergrond tegenover Nederlanders als etnische groep.

Naast beperkingen van het onderzoek zijn er ook sterke punten te benoemen. Ten eerste is de steekproefgrootte hoog, namelijk 4511 respondenten. Hierdoor is de betrouwbaarheid van de resultaten groot. Verder zijn de bevindingen in het onderzoek een wetenschappelijke toevoeging. De resultaten hebben laten zien dat de etnische samenstelling in de buurt van invloed is op de houding tegenover leden van andere etnische groepen van mensen die in armoede leven. Deze resultaten laten zien hoe een positieve houding in een homogene buurt om kan slaan in een negatieve houding bij een heterogene buurt. Ook draagt het onderzoek bij aan de informatie die beschikbaar is op het gebied van interetnische acceptatie in Nederland en welke factoren hierbij een rol spelen. Daarnaast is het onderzoek erg relevant omdat de diversiteit in het land blijft groeien. Om die reden blijft het belangrijk om te onderzoeken hoe bepaalde problemen die hierbij ontstaan opgelost kunnen worden.

Toch zou het huidige onderzoek altijd nog verder uitgebreid kunnen worden met vervolgonderzoek. Zo is een multilevel structuur te herkennen op buurtniveau, die in dit onderzoek niet is uitgevoerd. Een multilevel structuur houdt in dat cases in de dataset zijn genest in bepaalde groepen. In deze dataset zijn de respondenten genest in specifieke buurten die zijn uitgekozen door de onderzoekers, zodat er een overrepresentatie van

mensen met een migratieachtergrond in de dataset zouden zitten. Ik raad aan om in nader onderzoek een multilevel-analyse uit te voeren, omdat dit wellicht een betere aansluiting is op de data. De assumpties van onafhankelijke waarnemingen wordt dan bijvoorbeeld niet geschonden. Nu kan dat een probleem zijn, omdat mensen uit dezelfde buurt vaak ook een vergelijkbaar inkomen, etniciteit of opleidingsniveau hebben. Hierdoor zijn de observaties niet volledig onafhankelijk van elkaar.

Concluderend kan er gesteld worden dat door een groeiende etnisch diverse samenleving integratie een maatschappelijk probleem is die velen al tijden bezighouden. Over het algemeen kan er geconstateerd worden dat mensen weinig problemen hebben met leden van een andere etnische groep. Onveiligheid in de buurt blijkt een factor te zijn die het individueel vertrouwen schaadt en de mening over leden van andere etnische groepen negatiever maakt. Het veiliger maken van de omgeving is daarom een eerste stap in het verbeteren van interetnische acceptatie.

Bijlage 1

In deze bijlage is te vinden hoe de variabelen al dan niet zijn getransformeerd om gebruikt te kunnen worden voor de uiteindelijke regressie. Allereerst zijn de schalen gemaakt, daarna de afhankelijke variabele. Vervolgens zijn de controlevariabelen etniciteit en opleiding gehercodeerd tot dummy's. Daarna zijn alle missende waarden eruit gefilterd. Dit zijn de respondenten die geen antwoord hebben gegeven op een van de vragen in de dataset. De oorspronkelijke variabelen die hieronder worden beschreven zijn dus de oorspronkelijke items uit de dataset, alleen zonder de missende waarden.

Syntax missende waarden:

```
USE ALL.  
COMPUTE filter_$=((NMISS(w1cage, w1fk2, w1cdistrict2009P_N_W_AL,  
w1cdistrict2009P_SOCMINH,  
    SocialeCohesie, Vandalisme, Etniciteit, Mening, Hogeropgeleid, Middelbaaropgeleid) <1)).  
VARIABLE LABELS filter_$ '(NMISS(w1cage, w1fk2, w1cdistrict2009P_N_W_AL, '+  
    'w1cdistrict2009P_SOCMINH, SocialeCohesie, Vandalisme, Etniciteit, Mening,  
Hogeropgeleid, '+  
    'Middelbaaropgeleid) <1) (FILTER)'.  
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.  
FORMATS filter_$ (f1.0).  
FILTER BY filter_$.  
EXECUTE.
```

Afhankelijke variabele: Mening

1.1 oorspronkelijke variabele

```
FREQUENCIES VARIABLES=w1sce22a w1sce22b w1sce22c w1sce23a w1sce23b w1sce23c  
w1sce24a w1sce24b  
w1sce24c w1sce25a w1sce25b w1sce25c  
/NTILES=4  
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN  
/ORDER=ANALYSIS.
```

Statistics

		iemand van turkse herkomst uw baas zou worden op het werk	iemand van turkse herkomst naast u zou komen wonen	iemand van turkse herkomst met uw dochter of zoon zou trouwen	iemand van marokkaanse herkomst uw baas zou worden op het werk	iemand van marokkaanse herkomst naast u zou komen wonen	iemand van marokkaanse herkomst met uw dochter of zoon zou trouwen
N	Valid	4511	4510	4511	4509	4510	4509
	Missing	0	1	0	2	1	2
Mean		1,62	1,60	1,94	1,69	1,70	2,07
Median		2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Std. Deviation		,616	,603	,752	,662	,664	,784
Minimum		1	1	1	1	1	1
Maximum		3	3	3	3	3	3
Percentiles	25	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	50	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	75	2,00	2,00	3,00	2,00	2,00	3,00

iemand van surinaamse of antilliaanse herkomst uw baas zou worden op het werk	iemand van surinaamse of antilliaanse herkomst naast u zou komen wonen	iemand van surinaamse of antilliaanse herkomst met uw dochter of zoon zou trouwen	iemand van nederlandse herkomst uw baas zou worden op het werk	iemand van nederlandse herkomst naast u zou komen wonen	iemand van nederlandse herkomst met uw dochter of zoon zou trouwen
4507	4507	4507	4510	4511	4510
4	4	4	1	0	1
1,68	1,69	2,19	1,45	1,46	1,77
2,00	2,00	2,00	1,00	1,00	2,00
,610	,614	,743	,512	,512	,713
1	1	1	1	1	1
3	3	3	3	3	3
1,00	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00
2,00	2,00	2,00	1,00	1,00	2,00
2,00	2,00	3,00	2,00	2,00	2,00

Zou u er een probleem mee hebben als iemand van x herkomst uw baas zou worden op het werk?	Turkse herkomst	Marokkaanse herkomst	Surinaamse/ Antilliaanse herkomst	Nederlandse herkomst
Helemaal geen probleem	2045 (45,3%)	1890 (41,9%)	1799 (39,9%)	2501 (55,4%)
Geen probleem	2142 (47,5%)	2110 (46,8%)	2363 (52,4%)	1975 (43,8%)
Wel een probleem	324 (7,2%)	509 (11,3%)	345 (7,6%)	33 (0,7%)
Missing	0	2	4	1
N	4511	4511	4511	4511

Zou u er een probleem mee hebben als iemand van x herkomst naast u zou komen wonen?	Turkse herkomst	Marokkaanse herkomst	Surinaamse/ Antilliaanse herkomst	Nederlandse herkomst
Helemaal geen probleem	2064 (45,8%)	1867 (41,4%)	1758 (39,0%)	2483 (55,0%)
Geen probleem	2165 (48,0%)	2121 (47,0%)	2379 (52,8%)	1996 (44,2%)
Wel een probleem	281 (6,2%)	522 (11,6%)	370 (8,2%)	32 (0,7%)
Missing	1	0	4	0
N	4511	4511	4511	4511

Zou u er een probleem mee hebben als iemand van x herkomst met uw dochter of zoon zou trouwen?	Turkse herkomst	Marokkaanse herkomst	Surinaamse/Antilliaanse herkomst	Nederlandse herkomst
Helemaal geen probleem	1421 (31,5%)	1231 (27,3%)	904 (20,0%)	1783 (39,5%)
Geen probleem	1946 (43,1%)	1717 (38,1%)	1862 (41,3%)	1981 (43,9%)
Wel een probleem	1144 (25,4%)	1561 (34,6%)	1741 (38,6%)	746 (16,5%)
Missing	0	2	4	1
N	4511	4511	4511	4511

Een hogere score op de variabele geeft aan dat men meer problemen heeft met het feit dat iemand van herkomst x baas zou worden van de respondent, naast de respondent zou komen worden of zou trouwen met de zoon of dochter van de respondent. Het is opvallend dat vooral het gemiddelde van trouwen met uw zoon of dochter voor een Surinaamse/Antilliaanse herkomst hoog ligt in vergelijking met de rest. Er wordt over het algemeen ook hoger gescoord op de vraag over trouwen bij elke afkomst in vergelijking met de andere vragen. Het lijkt dus dat de respondenten er meer problemen mee hebben als hun zoon of dochter met iemand van een andere herkomst trouwt, dan wanneer iemand van een andere herkomst hun baas of buurman zou worden.

1.2 bewerking variabele

Eerst zijn de vragen die gaan over dezelfde afkomst zijn gemiddeld tot een schaal. Daarna zijn de variabelen over mensen met een migratieachtergrond samengenomen tot een nieuwe variabele. Vervolgens is de uiteindelijke variabele gemaakt. Hierbij is de etniciteit van de respondenten meegenomen. Waardoor de antwoorden van Nederlanders in de dataset alleen worden meegenomen voor de vragen die gaan over mensen met een migratieachtergrond. Mensen met een migratieachtergrond geven op hun beurt alleen antwoord op de vragen die gaan over Nederlanders.

1.3 uiteindelijke variabele

COMPUTE MeningTurks=(w1sce22a + w1sce22b + w1sce22c) / 3.

EXECUTE.

COMPUTE MeningMarokkaans=(w1sce23a + w1sce23b + w1sce23c) / 3.

EXECUTE.

COMPUTE MeningSurinaams=(w1sce24a + w1sce24b + w1sce24c) / 3.

EXECUTE.

COMPUTE MeningNederlands=(w1sce25a + w1sce25b + w1sce25c) / 3.

COMPUTE MeningMigratieachtergrond=(MeningTurks + MeningMarokkaans + MeningSurinaams) / 3.

EXECUTE.

IF (Etniciteit = 3) Mening = MeningMigratieachtergrond.

IF (Etniciteit = 1) Mening = MeningNederlands.

IF (Etniciteit = 2) Mening = MeningNederlands.

IF (Etniciteit = 4) Mening = MeningNederlands.

EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=Mening

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

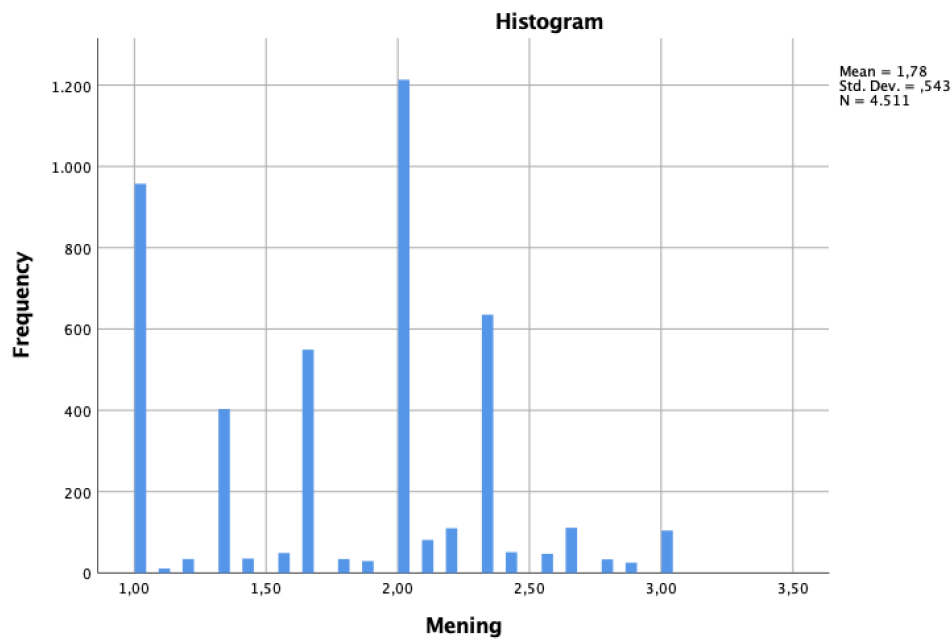
/HISTOGRAM

/ORDER=ANALYSIS.

Mening					
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
Valid	1,00	957	21,2	21,2	21,2
	1,11	11	,2	,2	21,5
	1,22	27	,6	,6	22,1
	1,22	7	,2	,2	22,2
	1,33	403	8,9	8,9	31,1
	1,44	15	,3	,3	31,5
	1,44	20	,4	,4	31,9
	1,56	6	,1	,1	32,1
	1,56	43	1,0	1,0	33,0
	1,67	549	12,2	12,2	45,2
	1,78	18	,4	,4	45,6
	1,78	16	,4	,4	45,9
	1,89	2	,0	,0	46,0
	1,89	27	,6	,6	46,6
	2,00	1	,0	,0	46,6
	2,00	1209	26,8	26,8	73,4
	2,00	3	,1	,1	73,5
	2,11	81	1,8	1,8	75,3
	2,22	17	,4	,4	75,6
	2,22	71	1,6	1,6	77,2
	2,22	22	,5	,5	77,7
	2,33	635	14,1	14,1	91,8
	2,44	19	,4	,4	92,2
	2,44	32	,7	,7	92,9
	2,56	25	,6	,6	93,5
	2,56	22	,5	,5	93,9
	2,67	111	2,5	2,5	96,4
	2,78	13	,3	,3	96,7
	2,78	20	,4	,4	97,1
	2,89	25	,6	,6	97,7
	3,00	104	2,3	2,3	100,0
Total		4511	100,0	100,0	

Statistics

Mening		
N	Valid	Missing
	4511	0
Mean		1,7834
Median		2,0000
Std. Deviation		,54343
Minimum		1,00
Maximum		3,00
Percentiles	25	1,3333
	50	2,0000
	75	2,1111

Etniciteit

1.1 oorspronkelijke variabele

Syntax: *frequentieverdeling oorspronkelijke variabele etniciteit.

FREQUENCIES VARIABLES=w1cethnic

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/ORDER=ANALYSIS.

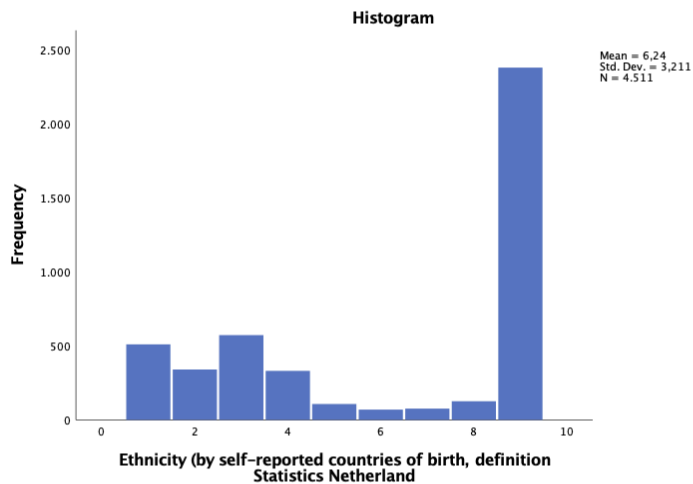
Statistics

Ethnicity (by self-reported countries of birth, definition Statistics Netherland)

N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		6,24
Median		9,00
Std. Deviation		3,211
Minimum		1
Maximum		9
Percentiles	25	3,00
	50	9,00
	75	9,00

Ethnicity (by self-reported countries of birth, definition Statistics Netherland)

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Moroccan, 1st gen	510	11,3	11,3	11,3
	Moroccan, 2nd gen	340	7,5	7,5	18,8
	Turkish, 1st gen	572	12,7	12,7	31,5
	Turkish, 2nd gen	331	7,3	7,3	38,9
	Non West, 1st gen	107	2,4	2,4	41,2
	Non West, 2nd gen	69	1,5	1,5	42,8
	West, 1st gen	76	1,7	1,7	44,4
	West, 2nd gen	126	2,8	2,8	47,2
	Dutch	2380	52,8	52,8	100,0
	Total	4511	100,0	100,0	

Het grootste percentage mensen in de steekproef heeft een Nederlandse etniciteit. Van de mensen met een Marokkaanse achtergrond zijn de meeste 1^e generatie. Dit geldt ook voor de Turkse mensen.

1.2 bewerking variabele

Van de variabele zijn uiteindelijk vier groepen gemaakt, zodat het overzichtelijker is welke etnische achtergrond iemand heeft. De variabele is gehercodeerd tot: 1= Marokkaans, 2= Turks, 3= Nederlands, 4= overig. Voor de regressie zijn hier uiteindelijk dummy's van gemaakt.

1.3 uiteindelijke variabele

Syntax: *Etniciteit uiteindelijke variabele.

RECODE w1cethnic (1=1) (2=1) (3=2) (4=2) (9=3) (5=4) (6=4) (7=4) (8=4) INTO Etniciteit.
EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=Etniciteit

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/ORDER=ANALYSIS.

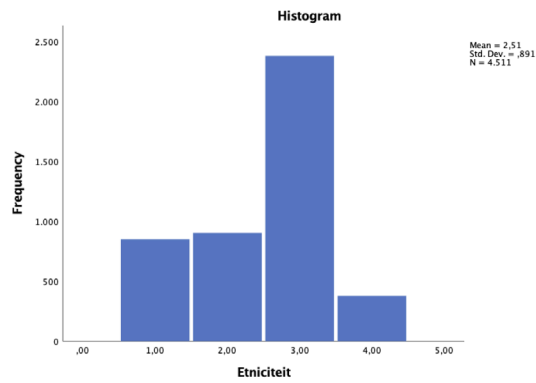
Statistics

Etniciteit

N	Valid	4511
		Missing
Mean		2,5068
Median		3,0000
Std. Deviation		,89139
Minimum		1,00
Maximum		4,00
Percentiles	25	2,0000
	50	3,0000
	75	3,0000

Etniciteit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	850	18,8	18,8	18,8
	2,00	903	20,0	20,0	38,9
	3,00	2380	52,8	52,8	91,6
	4,00	378	8,4	8,4	100,0
	Total	4511	100,0	100,0	

RECODE Etniciteit (1=1) (2=0) (3=0) (4=0) INTO EtnMarokkaans.
EXECUTE.

RECODE Etniciteit (1=0) (2=1) (3=0) (4=0) INTO EtnTurks.
EXECUTE.

RECODE Etniciteit (1=0) (2=0) (3=0) (4=1) INTO EtnOverig.
EXECUTE.

Leeftijd

1.1 oorspronkelijke variabele

Syntax: *Leeftijd.

FREQUENCIES VARIABLES=w1cage

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/ORDER=ANALYSIS.

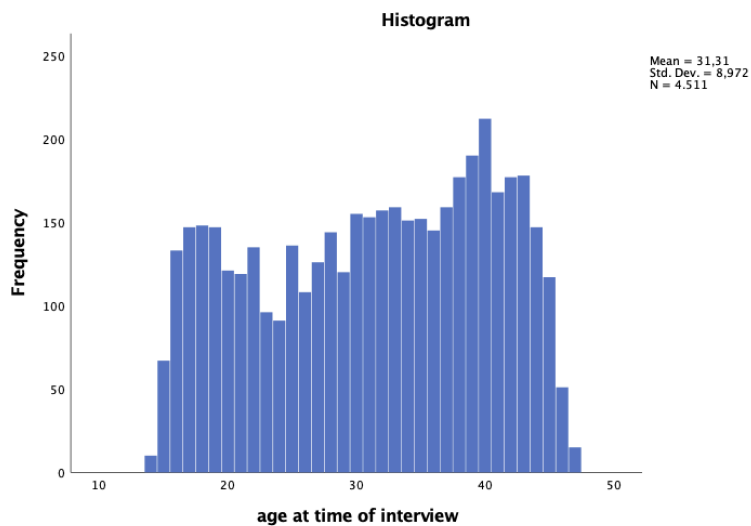
Statistics

age at time of interview

N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		31,31
Median		32,00
Std. Deviation		8,972
Minimum		14
Maximum		47
Percentiles	25	24,00
	50	32,00
	75	39,00

age at time of interview

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 14	10	,2	,2	,2
15	67	1,5	1,5	1,7
16	133	2,9	2,9	4,7
17	147	3,3	3,3	7,9
18	148	3,3	3,3	11,2
19	147	3,3	3,3	14,5
20	121	2,7	2,7	17,1
21	119	2,6	2,6	19,8
22	135	3,0	3,0	22,8
23	96	2,1	2,1	24,9
24	91	2,0	2,0	26,9
25	136	3,0	3,0	29,9
26	108	2,4	2,4	32,3
27	126	2,8	2,8	35,1
28	144	3,2	3,2	38,3
29	120	2,7	2,7	41,0
30	155	3,4	3,4	44,4
31	153	3,4	3,4	47,8
32	157	3,5	3,5	51,3
33	159	3,5	3,5	54,8
34	151	3,3	3,3	58,1
35	152	3,4	3,4	61,5
36	145	3,2	3,2	64,7
37	159	3,5	3,5	68,3
38	177	3,9	3,9	72,2
39	190	4,2	4,2	76,4
40	212	4,7	4,7	81,1
41	168	3,7	3,7	84,8
42	177	3,9	3,9	88,7
43	178	3,9	3,9	92,7
44	147	3,3	3,3	95,9
45	117	2,6	2,6	98,5
46	51	1,1	1,1	99,7
47	15	,3	,3	100,0
Total	4511	100,0	100,0	

De gemiddelde leeftijd in de dataset is ongeveer 31 jaar. De jongste respondent is 14 jaar en de oudste respondent is 49 jaar.

1.2. Bewerking variabele

Geen bewerking.

Opleidingsniveau

1.1 Oorspronkelijke variabele

FREQUENCIES VARIABLES=w1fa23b02 w1fa23b03 w1fa23b04 w1fa23b05 w1fa23b06
w1fa23b07 w1fa23b08
w1fa23b09 w1fa23b10 w1fa23b11 w1fa23b12 w1fa23b13 w1fa23b14 w1fa23b15
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/ORDER=ANALYSIS.

		Statistics									
		heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? lagere school	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? lbo, vmbo-kb/bbl	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? mavo, vmbo-tl	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? havo	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? vwo/gymnasium	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? mbo-kort (kmbo), primair leerli	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? mbo-tussen/lang (mbo), secundair	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? hbo	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? universiteit (bachelor)	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? universiteit (master, doctoraal)
N	Valid	3870	1121	1452	970	700	626	1432	1125	308	318
	Missing	641	3390	3059	3541	3811	3885	3079	3386	4203	4193
Mean		1,05	1,14	1,10	1,20	1,18	1,25	1,18	1,27	1,46	1,21
Median		1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Std. Deviation		,213	,343	,301	,398	,387	,433	,387	,446	,499	,411
Minimum		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Maximum		2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Percentiles	25	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	75	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,25	1,00	2,00	2,00	1,00
heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? promotietraject	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? buitenlandse opleiding, niet go	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? buitenlandse opleiding, niet go	heeft u deze opleiding met een diploma afgerond? buitenlandse opleiding, niet go								
27	41	73	44								
4484	4470	4438	4467								
1,33	1,12	1,15	1,16								
1,00	1,00	1,00	1,00								
,480	,331	,360	,370								
1	1	1	1								
2	2	2	2								
1,00	1,00	1,00	1,00								
1,00	1,00	1,00	1,00								
2,00	1,00	1,00	1,00								

Opleiding afgerond?	Ja	Nee	Missing
Lagere school	3685 (81,7%)	185 (4,1%)	641 (14,2%)
LBO, VMBO-kb/bbl	969 (21,5%)	152 (3,4%)	3390 (75,1%)
MAVO, VMBO-tl	1306 (29,0%)	146 (3,2%)	3059 (67,8%)
HAVO	779 (17,3%)	191 (4,2%)	3541 (78,5%)
VWO	572 (12,7%)	128 (2,8%)	3811 (84,5%)
MBO-kort	470 (10,4%)	156 (3,5%)	3885 (86,1%)
MBO tussen/lang	1169 (25,9%)	263 (5,8%)	3079 (68,3%)
HBO	817 (18,1%)	308 (6,8%)	3386 (75,1%)
Universiteit bachelor	166 (3,7%)	142 (3,1%)	4203 (93,2%)
Universiteit master	250 (5,5%)	68 (1,5%)	4193 (93,0%)
Promotietraject	18 (0,4%)	9 (0,2%)	4484 (99,4%)
Buitenlandse opleiding lageropgeleid	36 (0,8%)	5 (0,1%)	4470 (99,1%)

Buitenlandse opleiding middelbaaropgeleid	62 (1,4%)	11 (0,2%)	4438 (98,4%)
Buitenlandse opleiding hogeropgeleid	37 (0,8%)	7 (0,2%)	4467 (99,0%)

Bij de missings staan alle respondenten die niet aan de opleiding begonnen zijn en daarom ook geen diploma hebben kunnen halen. De respondenten die de vraag met 'nee' hebben beantwoord, zijn wel aan de opleiding begonnen maar hebben deze niet met een diploma afgerond.

1.2 Bewerking variabele

Van de verschillende variabele is eerst een variabele gemaakt. Daarna is deze variabele gehercodeerd tot verschillende groepen, die staan voor lager-opgeleid, middelbaar-opgeleid en hoger-opgeleid. Voor de regressie zijn hier ook dummy's van gemaakt.

1.3. Uiteindelijke variabele

IF (w1fa23b02=1) Onderwijs=1.
 IF (w1fa23b03=1) Onderwijs=2.
 IF (w1fa23b04=1) Onderwijs=3.
 IF (w1fa23b05=1) Onderwijs=4.
 IF (w1fa23b06=1) Onderwijs=5.
 IF (w1fa23b07=1) Onderwijs=6.
 IF (w1fa23b08 =1) Onderwijs=7.
 IF (w1fa23b09=1) Onderwijs=8.
 IF (w1fa23b10=1) Onderwijs=9.
 IF (w1fa23b11=1) Onderwijs=10.
 IF (w1fa23b12=1) Onderwijs=11.
 IF (w1fa23b13=1) Onderwijs=12.
 IF (w1fa23b14=1) Onderwijs=13.
 IF (w1fa23b15=1) Onderwijs=14.
 EXECUTE.

RECODE Onderwijs (1=1) (2=1) (3=1) (4=2) (5=2) (6=1) (7=2) (8=3) (9=3) (10=3) (11=3) (12=1) (13=2) (14=3) INTO OpleidingRECO.
 EXECUTE.

RECODE OpleidingRECO (2=1) (1=0) (3=0) INTO Middelbaaropgeleid.
 EXECUTE.

RECODE OpleidingRECO (1=0) (2=0) (3=1) INTO Hogeropgeleid.
 EXECUTE.

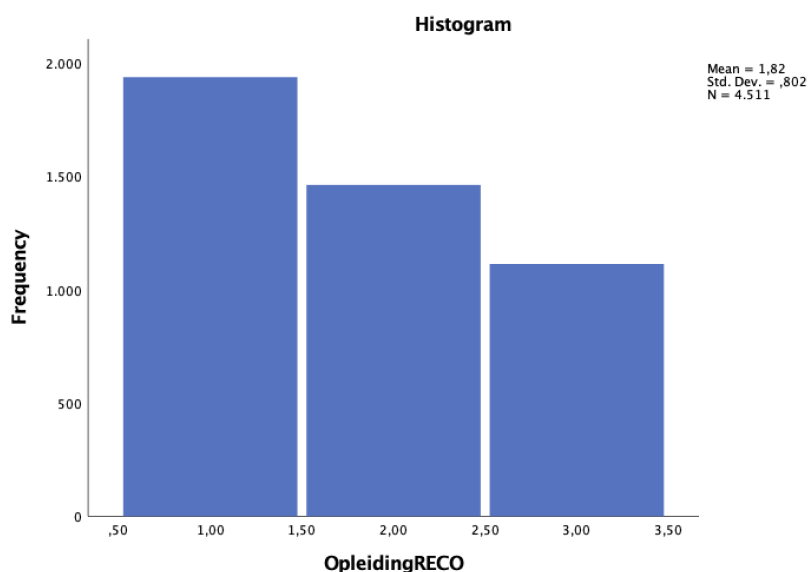
Statistics

OpleidingRECO

N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		1,8173
Median		2,0000
Std. Deviation		,80181
Minimum		1,00
Maximum		3,00
Percentiles	25	1,0000
	50	2,0000
	75	2,0000

OpleidingRECO

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	1937	42,9	42,9	42,9
	2,00	1461	32,4	32,4	75,3
	3,00	1113	24,7	24,7	100,0
	Total	4511	100,0	100,0	

Er zijn 1937 respondenten lager-opgeleid, 1461 middelbaar-opgeleid en 1113 respondenten hoger-opgeleid.

Sociale cohesie

1.1 Oorspronkelijke variabele

Statistics

		kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? de mensen in	kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? de mensen	kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? de mensen	kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? veel mense	kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? de mensen	kunt u aangeven of deze uitspraken wel of niet kloppen voor uw buurt? de mensen
N	Valid	4511	4511	4511	4511	4511	4511
	Missing	0	0	0	0	0	0
Mean		1,52	1,84	1,63	1,64	1,81	1,65
Std. Error of Mean		,010	,012	,010	,012	,012	,012
Median		1,00	2,00	2,00	1,00	2,00	1,00
Std. Deviation		,686	,774	,704	,784	,774	,823
Minimum		1	1	1	1	1	1
Maximum		4	4	4	4	4	4
Percentiles	25	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	50	1,00	2,00	2,00	1,00	2,00	1,00
	75	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00

Item	Omschrijving	Klopt helemaal	Klopt een beetje	Klopt niet echt	Klopt helemaal niet	N
w1fk1a	Elkaar groeten	2602 (57,7%)	1569 (34,8%)	261 (5,8%)	79 (1,8%)	4511
w1fk1b	Te vertrouwen	1655 (36,7%)	2057 (45,6%)	677 (15,0%)	122 (2,7%)	4511
w1fk1c	Goed opschieten	2211 (49,0%)	1847 (40,9%)	385 (8,5%)	68 (1,5%)	4511
w1fk1d	Elkaar kennen	2385 (52,9%)	1455 (32,3%)	572 (12,7%)	99 (2,2%)	4511
w1fk1e	Elkaar helpen	1752 (38,8%)	1957 (43,4%)	700 (15,5%)	102 (2,3%)	4511
W1fk1f	Jongeren aanspreken	2429 (53,8%)	1403 (31,1%)	512 (11,4%)	167 (3,7%)	4511

Een lagere score op de items, geeft een hogere mate van sociale cohesie weer. Over het algemeen is de mediaan en het gemiddelde laag, dus rond de 1 of 2. Dit geeft aan dat meeste respondenten een hoge mate van sociale cohesie in hun buurt ervaren.

1.2 bewerking variabele

Van de zes items is een schaal gemaakt die de mate van sociale cohesie aangeeft. Dit is gedaan door de items bij elkaar op te tellen en te delen door zes. Verder is de richting van de schaal aangepast, waardoor een hogere score op de schaal een hogere sociale cohesie aangeeft.

1.3 uiteindelijke variabele

RECODE w1fk1a w1fk1b w1fk1c w1fk1d w1fk1e w1fk1f (1=4) (2=3) (3=2) (4=1) INTO SocCoh1 SocCoh2 SocCoh3 SocCoh4 SocCoh5 SocCoh6.

EXECUTE.

COMPUTE SocialeCohesie1=(SocCoh1 + SocCoh2 + SocCoh3 + SocCoh4 + SocCoh5 + SocCoh6) / 6.

EXECUTE.

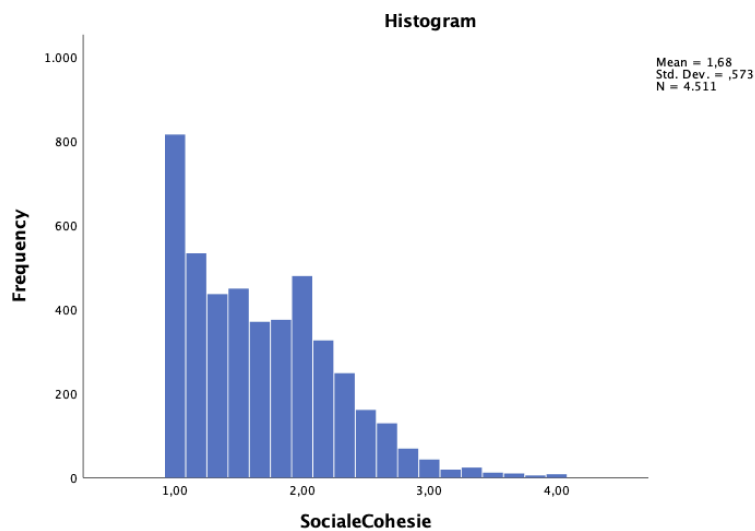
FREQUENCIES VARIABLES=SocialeCohesie1

/NTILES=4

/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN

/ORDER=ANALYSIS.

Statistics			SocialeCohesie				
SocialeCohesie			Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent	
N	Valid	4511	Valid	1,00	815	18,1	18,1
	Missing	0		1,17	533	11,8	29,9
Mean		1,6803		1,33	436	9,7	39,5
Median		1,6667		1,50	449	10,0	49,5
Std. Deviation		,57263		1,67	370	8,2	57,7
Minimum		1,00		1,83	375	8,3	66,0
Maximum		4,00		2,00	479	10,6	76,6
Percentiles	25	1,1667		2,17	326	7,2	83,9
	50	1,6667		2,33	248	5,5	89,4
	75	2,0000		2,50	161	3,6	92,9
				2,67	129	2,9	95,8
				2,83	69	1,5	97,3
				3,00	43	1,0	98,3
				3,17	19	,4	98,7
				3,33	24	,5	99,2
				3,50	12	,3	99,5
				3,67	10	,2	99,7
				3,83	5	,1	99,8
				4,00	8	,2	100,0
			Total		4511	100,0	100,0

Vandalisme

1.1 oorspronkelijke variabele

Statistics					
		komen de volgende zaken wel eens voor in uw buurt? bekladden van muren of gebouw	komen de volgende zaken wel eens voor in uw buurt? beschadiging of vernieling in		
N	Valid	4511	4511		
	Missing	0	0		
Mean		1,39	1,45		
Median		1,00	1,00		
Std. Deviation		,575	,603		
Minimum		1	1		
Maximum		3	3		
Percentiles	25	1,00	1,00		
	50	1,00	1,00		
	75	2,00	2,00		

Item	Omschrijving	Komt (bijna) nooit voor	Komt soms voor	Komt vaak voor	Total
w1fk3a	Bekladden van muren of gebouwen	2981 (66,1%)	1319 (29,2%)	211 (4,7%)	4511
w1fk3c	Beschadiging of vernieling in openbare ruimte	2764 (61,3%)	1483 (32,9%)	264 (5,9%)	4511

Het gemiddelde van de items is 1,39 en 1,45. Dit houdt in dat het bekladden van muren of gebouwen en beschadiging of vernieling in openbare ruimte (bijna) nooit tot soms voorkomt in de buurt. Enkel 4,7% en 5,9% van de respondenten gaf aan dat dit vaak voorkomt in hun buurt.

1.2 bewerking variabele

Van de items is een schaal gemaakt die vandalisme weergeeft. Dit is gedaan door de twee items bij elkaar op te tellen en vervolgens te delen door twee. Hierbij is een hogere score op de schaal een grotere mate van vandalisme in de buurt. De items lopen al in deze richting, dus hier is verder geen aanpassing aan gemaakt.

1.3 uiteindelijke variabele

COMPUTE Vandalisme=(w1fk3a + w1fk3c) / 2.
EXECUTE.

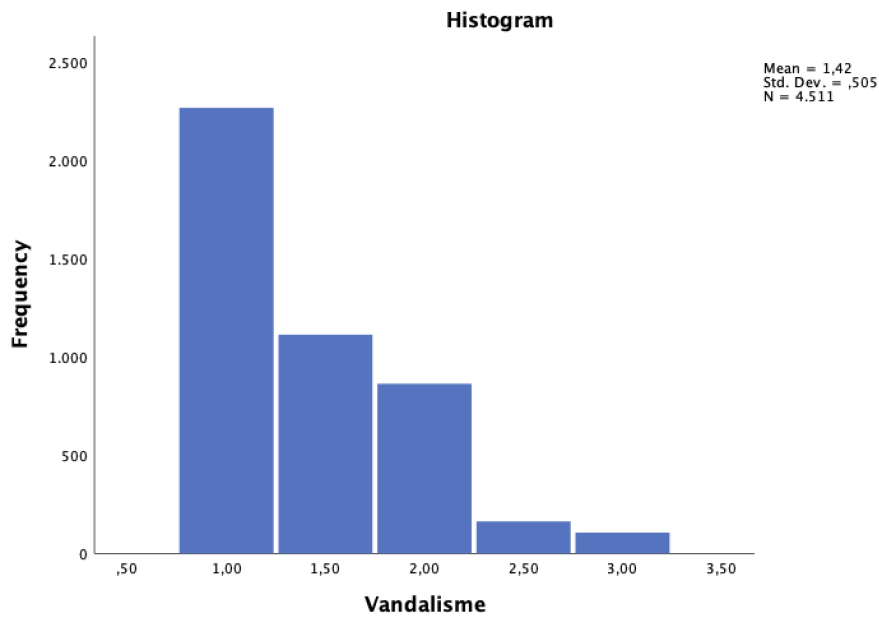
Statistics

Vandalisme

N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		1,4159
Median		1,0000
Std. Deviation		,50536
Minimum		1,00
Maximum		3,00
Percentiles	25	1,0000
	50	1,0000
	75	2,0000

Vandalisme

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	2266	50,2	50,2	50,2
	1,50	1113	24,7	24,7	74,9
	2,00	863	19,1	19,1	94,0
	2,50	163	3,6	3,6	97,7
	3,00	106	2,3	2,3	100,0
	Total	4511	100,0	100,0	

Deze frequentietabellen bevestigen het idee dat vandalisme in de steekproef een niet veel voorkomend fenomeen is.

Onveiligheid

1.1 oorspronkelijke variabele

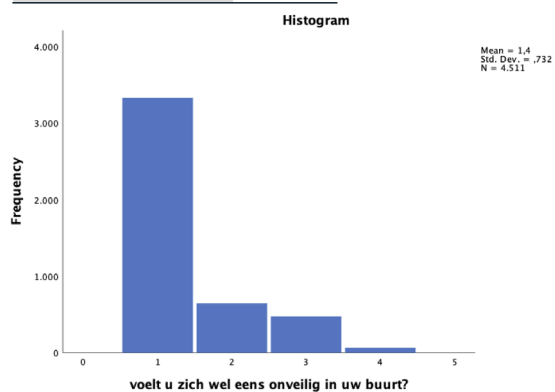
Statistics

voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?

N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		1,40
Median		1,00
Std. Deviation		,732
Minimum		1
Maximum		4
Percentiles	25	1,00
	50	1,00
	75	2,00

voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nooit	3328	73,8	73,8	73,8
	zelden	645	14,3	14,3	88,1
	soms	473	10,5	10,5	98,6
	vaak	65	1,4	1,4	100,0
	Total	4511	100,0	100,0	

De meeste respondenten voelen zich nooit onveilig in hun buurt. Maar een kwart van de respondenten iets anders aan, namelijk zelden, soms of vaak.

1.2 bewerking variabele

Geen bewerking.

Armoede

1.1 oorspronkelijke variabele

```
FREQUENCIES VARIABLES= w1cdistrict2009P_SOCMINH
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/ORDER=ANALYSIS.
```

Statistics

Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)

N	Valid	
		Valid
	Missing	0
Mean	9,25	
Median	9,00	
Std. Deviation	4,827	
Minimum	1	
Maximum	30	
Percentiles	25	5,00
	50	9,00
	75	12,00

**Household below (or around) social minimum
(definition depends on personal situation)**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 1	4	,1	,1	,1
2	22	,5	,5	,6
3	144	3,2	3,2	3,8
4	489	10,8	10,8	14,6
5	721	16,0	16,0	30,6
6	255	5,7	5,7	36,2
7	301	6,7	6,7	42,9
8	308	6,8	6,8	49,7
9	343	7,6	7,6	57,3
10	166	3,7	3,7	61,0
11	443	9,8	9,8	70,8
12	330	7,3	7,3	78,2
13	207	4,6	4,6	82,8
14	172	3,8	3,8	86,6
15	169	3,7	3,7	90,3
16	115	2,5	2,5	92,9
17	90	2,0	2,0	94,9
18	83	1,8	1,8	96,7
19	25	,6	,6	97,3
20	8	,2	,2	97,4
21	59	1,3	1,3	98,7
22	3	,1	,1	98,8
23	4	,1	,1	98,9
29	18	,4	,4	99,3
30	32	,7	,7	100,0
Total	4511	100,0	100,0	

De variabele is gegeven in procenten. Gemiddeld leven 9,3% van de mensen in de dataset onder het sociaal minimum. Het derde kwartiel ligt op 12%, waardoor er niet veel huishoudens zijn die hierboven liggen.

1.2 bewerking variabele

Bij de regressie bleek de regressiecoëfficiënt erg klein te zijn omdat de schaal loopt tot 100. Hierdoor is de variabele gedeeld door 100 om zo het beter af te kunnen lezen wat de variabele in het model doet.

1.3 oorspronkelijke variabele

```

COMPUTE Armoede100=(w1cdistrict2009P_SOCMINH) / 100.
EXECUTE.
FREQUENCIES VARIABLES=Armoede100
  /NTILES=4
  /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
  /HISTOGRAM
  /ORDER=ANALYSIS.

```

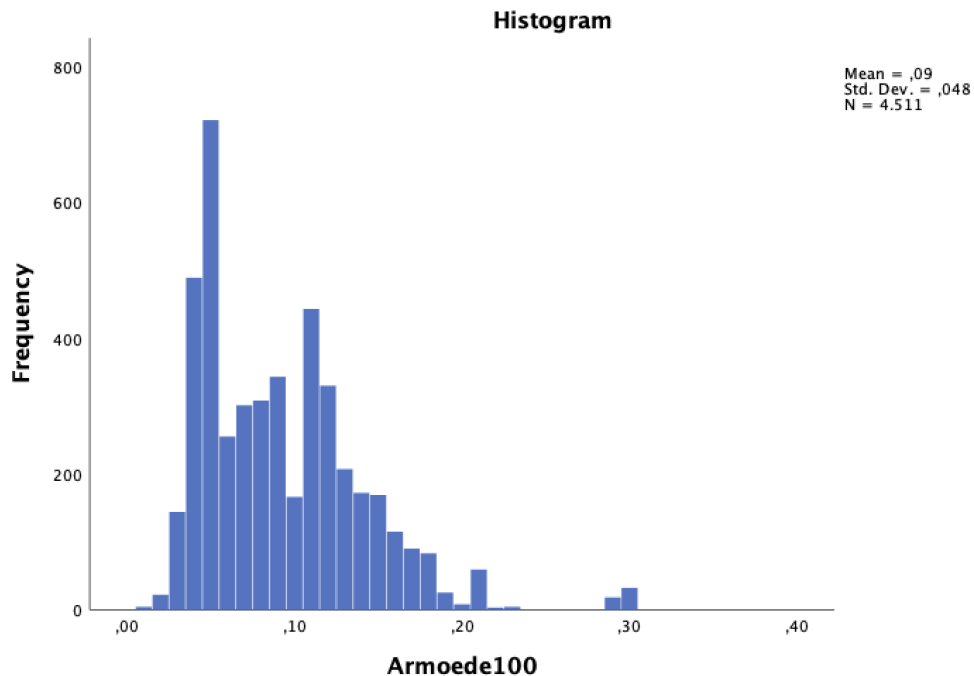
Statistics

Armoede100

N	Valid	Missing
	4511	0
Mean	,0925	
Median	,0900	
Std. Deviation	,04827	
Minimum	,01	
Maximum	,30	
Percentiles	25	,0500
	50	,0900
	75	,1200

Armoede100

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
,01	4	,1	,1	,1
,02	22	,5	,5	,6
,03	144	3,2	3,2	3,8
,04	489	10,8	10,8	14,6
,05	721	16,0	16,0	30,6
,06	255	5,7	5,7	36,2
,07	301	6,7	6,7	42,9
,08	308	6,8	6,8	49,7
,09	343	7,6	7,6	57,3
,10	166	3,7	3,7	61,0
,11	443	9,8	9,8	70,8
,12	330	7,3	7,3	78,2
,13	207	4,6	4,6	82,8
,14	172	3,8	3,8	86,6
,15	169	3,7	3,7	90,3
,16	115	2,5	2,5	92,9
,17	90	2,0	2,0	94,9
,18	83	1,8	1,8	96,7
,19	25	,6	,6	97,3
,20	8	,2	,2	97,4
,21	59	1,3	1,3	98,7
,22	3	,1	,1	98,8
,23	4	,1	,1	98,9
,29	18	,4	,4	99,3
,30	32	,7	,7	100,0
Total	4511	100,0	100,0	

Etnische samenstelling

1.1 oorspronkelijke variabele

FREQUENCIES VARIABLES=w1cdistrict2009P_N_W_AL
 /NTILES=4
 /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
 /HISTOGRAM
 /ORDER=ANALYSIS.

% Non-Western ethnic origin				
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 0	21	,5	,5	,5
1	112	2,5	2,5	2,9
2	291	6,5	6,5	9,4
3	232	5,1	5,1	14,5
4	277	6,1	6,1	20,7
5	409	9,1	9,1	29,7
6	222	4,9	4,9	34,7
7	109	2,4	2,4	37,1
8	131	2,9	2,9	40,0
9	121	2,7	2,7	42,7
10	127	2,8	2,8	45,5
11	141	3,1	3,1	48,6
12	111	2,5	2,5	51,1
13	315	7,0	7,0	58,1
14	119	2,6	2,6	60,7
15	105	2,3	2,3	63,0
16	47	1,0	1,0	64,1
17	88	2,0	2,0	66,0
18	51	1,1	1,1	67,1
19	69	1,5	1,5	68,7
20	81	1,8	1,8	70,5
21	76	1,7	1,7	72,2
22	142	3,1	3,1	75,3
24	184	4,1	4,1	79,4
25	45	1,0	1,0	80,4
26	1	,0	,0	80,4
27	20	,4	,4	80,8
28	30	,7	,7	81,5
29	27	,6	,6	82,1
30	63	1,4	1,4	83,5
31	85	1,9	1,9	85,4
33	31	,7	,7	86,1
35	14	,3	,3	86,4
36	64	1,4	1,4	87,8
38	21	,5	,5	88,3
39	25	,6	,6	88,8
41	94	2,1	2,1	90,9
43	71	1,6	1,6	92,5
44	70	1,6	1,6	94,0
45	2	,0	,0	94,1
46	26	,6	,6	94,7
48	4	,1	,1	94,7
51	10	,2	,2	95,0
54	30	,7	,7	95,6
55	21	,5	,5	96,1
57	28	,6	,6	96,7
58	56	1,2	1,2	98,0
60	31	,7	,7	98,6
64	4	,1	,1	98,7
70	7	,2	,2	98,9
81	18	,4	,4	99,3
85	32	,7	,7	100,0
Total	4511	100,0	100,0	

Statistics		
% Non-Western ethnic origin		
N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		16,69
Median		12,00
Std. Deviation		15,963
Minimum		0
Maximum		85
Percentiles	25	5,00
	50	12,00
	75	22,00

Deze variabele is ook gegeven in percentages. Gemiddeld wonen er in een buurt 16,7% inwoners met een niet-westerse afkomst. Het derde kwartier ligt bij 22%, wat inhoudt dat er niet veel buurten zijn waar meer dan 22% van de inwoners een niet-westerse afkomst heeft.

1.2 bewerking variabele

Bij deze variabele bleek ook de regressiecoëfficiënt erg klein te zijn omdat de schaal loopt tot 100. Hierdoor is deze variabele ook gedeeld door 100.

1.3 uiteindelijke variabele

COMPUTE EtnischeSamenstelling100=(w1cdistrict2009P_N_W_AL) / 100.
EXECUTE.

FREQUENCIES VARIABLES=EtnischeSamenstelling100
/NTILES=4
/STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
/HISTOGRAM
/ORDER=ANALYSIS.

EtnischeSamenstelling100					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	,00	21	,5	,5	,5
	,01	112	2,5	2,5	2,9
	,02	291	6,5	6,5	9,4
	,03	232	5,1	5,1	14,5
	,04	277	6,1	6,1	20,7
	,05	409	9,1	9,1	29,7
	,06	222	4,9	4,9	34,7
	,07	109	2,4	2,4	37,1
	,08	131	2,9	2,9	40,0
	,09	121	2,7	2,7	42,7
	,10	127	2,8	2,8	45,5
	,11	141	3,1	3,1	48,6
	,12	111	2,5	2,5	51,1
	,13	315	7,0	7,0	58,1
	,14	119	2,6	2,6	60,7
	,15	105	2,3	2,3	63,0
	,16	47	1,0	1,0	64,1
	,17	88	2,0	2,0	66,0
	,18	51	1,1	1,1	67,1
	,19	69	1,5	1,5	68,7
	,20	81	1,8	1,8	70,5
	,21	76	1,7	1,7	72,2
	,22	142	3,1	3,1	75,3
	,24	184	4,1	4,1	79,4
	,25	45	1,0	1,0	80,4
	,26	1	,0	,0	80,4
	,27	20	,4	,4	80,8
	,28	30	,7	,7	81,5
	,29	27	,6	,6	82,1
	,30	63	1,4	1,4	83,5
	,31	85	1,9	1,9	85,4
	,33	31	,7	,7	86,1
	,35	14	,3	,3	86,4
	,36	64	1,4	1,4	87,8
	,38	21	,5	,5	88,3
	,39	25	,6	,6	88,8
	,41	94	2,1	2,1	90,9
	,43	71	1,6	1,6	92,5
	,44	70	1,6	1,6	94,0
	,45	2	,0	,0	94,1
	,46	26	,6	,6	94,7
	,48	4	,1	,1	94,7
	,51	10	,2	,2	95,0
	,54	30	,7	,7	95,6
	,55	21	,5	,5	96,1
	,57	28	,6	,6	96,7
	,58	56	1,2	1,2	98,0
	,60	31	,7	,7	98,6
	,64	4	,1	,1	98,7
	,70	7	,2	,2	98,9
	,81	18	,4	,4	99,3
	,85	32	,7	,7	100,0
Total		4511	100,0	100,0	

Statistics		
EtnischeSamenstelling100		
N	Valid	4511
	Missing	0
Mean		,1669
Median		,1200
Std. Deviation		,15963
Minimum		,00
Maximum		,85
Percentiles	25	,0500
	50	,1200
	75	,2200

Moderatie variabelen

Voor het uitvoeren van de moderatie zijn de variabelen die worden meegenomen in verschillende interacties eerst gecentreerd. Daarna zijn ze vermenigvuldigd met de moderator.

Centreren:

```
COMPUTE SocialeCohesieCentr=SocialeCohesie - 1.6803.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE VandalismeCentr=Vandalisme - 1.4159.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE OnveiligheidCentr=w1fk2 - 1.40.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE Armoede100Centr=Armoede100 - 0.0925.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE EtnischeSamenstelling100Cenr=EtnischeSamenstelling100 - 0.1669.  
EXECUTE.
```

Interacties:

```
COMPUTE SoCohEtnSamenstelling=SocialeCohesieCentr * EtnSamenstellingCentr.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE VandalismeEtnSamenstelling=VandalismeCentr * EtnSamenstellingCentr.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE ArmoedeEtnSamenstelling100=EtnischeSamenstelling100Cenr *  
Armoede100Centr.  
EXECUTE.
```

```
COMPUTE OnveiligheidEtnSamenstelling=OnveiligheidCentr * EtnSamenstellingCentr.  
EXECUTE.
```

Bijlage 2

Univariate statistiek

Tabel 1:

FREQUENCIES VARIABLES=Mening w1cage OpleidingRECO Etniciteit SocialeCohesie w1fk2
 Vandalisme
 Armoede100 EtnischeSamenstelling100
 /NTILES=4
 /STATISTICS=STDDEV MINIMUM MAXIMUM MEAN MEDIAN
 /ORDER=ANALYSIS.

		Statistics								
		Mening	age at time of interview	OpleidingRE CO	Etniciteit	SocialeCohesi e	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	Vandalisme	Armoede100	EtnischeSam enstelling10 0
N	Valid	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		1,7834	31,31	1,8173	2,5068	1,6803	1,40	1,4159	,0925	,1669
Median		2,0000	32,00	2,0000	3,0000	1,6667	1,00	1,0000	,0900	,1200
Std. Deviation		,54343	8,972	,80181	,89139	,57263	,732	,50536	,04827	,15963
Minimum		1,00	14	1,00	1,00	1,00	1	1,00	,01	,00
Maximum		3,00	47	3,00	4,00	4,00	4	3,00	,30	,85
Percentiles	25	1,3333	24,00	1,0000	2,0000	1,1667	1,00	1,0000	,0500	,0500
	50	2,0000	32,00	2,0000	3,0000	1,6667	1,00	1,0000	,0900	,1200
	75	2,1111	39,00	2,0000	3,0000	2,0000	2,00	2,0000	,1200	,2200

OpleidingRECO

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	1937	42,9	42,9	42,9
	2,00	1461	32,4	32,4	75,3
	3,00	1113	24,7	24,7	100,0
Total		4511	100,0	100,0	

Etniciteit

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,00	850	18,8	18,8	18,8
	2,00	903	20,0	20,0	38,9
	3,00	2380	52,8	52,8	91,6
	4,00	378	8,4	8,4	100,0
Total		4511	100,0	100,0	

In de eerste tabel is het gemiddelde, de standaarddeviatie, het minimum en maximum, de kwartielen en de mediaan weergegeven. Deze zijn gebruikt voor de univariate statistiek. De tabellen daaronder geven de frequentieverdeling van de variabele opleiding en etniciteit.

Tabel 2:

MEANS TABLES=Mening BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

MEANS TABLES=SocialeCohesie BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

MEANS TABLES=w1fk2 BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

MEANS TABLES=Vandalisme BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

MEANS TABLES=w1cdistrict2009P_SOCMINH BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY
EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

MEANS TABLES=w1cdistrict2009P_N_W_AL BY EtnMarokkaans BY EtnTurks BY
EtnNederlands
/CELLS=MEAN COUNT STDDEV.

Mening						SocialeCohesie					
Report						Report					
EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation	EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation
,00	,00	,00	1,4974	378	,47961	,00	,00	,00	1,7791	378	,61354
		1,00	1,9077	2380	,55793			1,00	1,5965	2380	,55094
		Total	1,8514	2758	,56567			Total	1,6215	2758	,56333
	1,00	,00	1,7161	903	,48887		1,00	,00	1,8049	903	,57836
		Total	1,7161	903	,48887			Total	1,8049	903	,57836
		Total	1,6516	1281	,49611			Total	1,7973	1281	,58883
1,00	,00	,00	1,6341	850	,48332	1,00	,00	,00	1,7386	850	,56995
		Total	1,6341	850	,48332			Total	1,7386	850	,56995
		Total	1,6341	850	,48332			Total	1,7386	850	,56995
	1,00	,00	1,6341	850	,48332		1,00	,00	1,7386	850	,56995
		Total	1,6341	850	,48332			Total	1,7386	850	,56995
		Total	1,5920	1228	,48610			Total	1,7511	1228	,58376
Total	,00	,00	1,5920	1228	,48610	Total	,00	,00	1,7511	1228	,58376
		1,00	1,9077	2380	,55793			1,00	1,5965	2380	,55094
		Total	1,8002	3608	,55503			Total	1,6491	3608	,56700
	1,00	,00	1,7161	903	,48887		1,00	,00	1,8049	903	,57836
		Total	1,7161	903	,48887			Total	1,8049	903	,57836
		Total	1,6446	2131	,49101			Total	1,7739	2131	,58195
Total	1,00	1,9077	2380	,55793	Total	1,00	1,5965	2380	,55094		
	Total	1,7834	4511	,54343		Total	1,6803	4511	,57263		

Report

voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?

EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation
,00	,00	,00	1,52	378	,808
		1,00	1,33	2380	,656
		Total	1,35	2758	,682
	1,00	,00	1,56	903	,859
		Total	1,56	903	,859
		Total	,00	1,55	1281
1,00	,00	1,00	1,33	2380	,656
		Total	1,40	3661	,734
		Total	1,36	850	,720
	,00	,00	1,36	850	,720
		Total	1,36	850	,720
		Total	1,36	850	,720
Total	,00	,00	1,41	1228	,752
		1,00	1,33	2380	,656
		Total	1,36	3608	,691
	1,00	,00	1,56	903	,859
		Total	1,56	903	,859
		Total	,00	1,47	2131
,00	1,00	1,33	2380	,656	
	Total	1,40	4511	,732	

Report

Vandalisme

EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation
,00	,00	,00	1,4550	378	,53705
		1,00	1,3870	2380	,48974
		Total	1,3963	2758	,49694
	1,00	,00	1,4507	903	,51750
		Total	1,4507	903	,51750
		Total	,00	1,4520	1281
1,00	,00	1,00	1,3870	2380	,48974
		Total	1,4097	3661	,50257
		Total	1,4424	850	,51671
	,00	,00	1,4424	850	,51671
		Total	1,4424	850	,51671
		Total	1,4424	850	,51671
Total	,00	,00	1,4463	1228	,52287
		1,00	1,3870	2380	,48974
		Total	1,4072	3608	,50198
	1,00	,00	1,4507	903	,51750
		Total	1,4507	903	,51750
		Total	,00	1,4481	2131
,00	1,00	1,3870	2380	,48974	
	Total	1,4159	4511	,50536	

Report

Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)

EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation
,00	,00	,00	9,69	378	4,787
		1,00	7,56	2380	3,779
		Total	7,85	2758	3,999
	1,00	,00	11,49	903	5,034
		Total	11,49	903	5,034
		Total	,00	10,96	1281
1,00	,00	1,00	7,56	2380	3,779
		Total	8,75	3661	4,555
		Total	11,42	850	5,345
	,00	,00	11,42	850	5,345
		Total	11,42	850	5,345
		Total	11,42	850	5,345
Total	,00	,00	10,88	1228	5,239
		1,00	7,56	2380	3,779
		Total	8,69	3608	4,608
	1,00	,00	11,49	903	5,034
		Total	11,49	903	5,034
		Total	,00	11,14	2131
,00	1,00	7,56	2380	3,779	
	Total	9,25	4511	4,827	

Report

% Non-Western ethnic origin

EtnMarokkaans	EtnTurks	EtnNederlands	Mean	N	Std. Deviation
,00	,00	,00	16,03	378	15,660
		1,00	9,35	2380	9,365
		Total	10,26	2758	10,700
	1,00	,00	26,43	903	17,152
		Total	26,43	903	17,152
		Total	,00	23,36	1281
1,00	,00	1,00	9,35	2380	9,365
		Total	14,25	3661	14,399
		Total	27,20	850	17,984
	,00	,00	27,20	850	17,984
		Total	27,20	850	17,984
		Total	27,20	850	17,984
Total	,00	,00	23,77	1228	18,049
		1,00	9,35	2380	9,365
		Total	14,26	3608	14,674
	1,00	,00	26,43	903	17,152
		Total	26,43	903	17,152
		Total	,00	24,90	2131
,00	1,00	9,35	2380	9,365	
	Total	16,69	4511	15,963	

Bivariate statistiek

CORRELATIONS

/VARIABLES=Mening SocialeCohesie w1fk2 Vandalisme w1cdistrict2009P_SOCMINH
w1cdistrict2009P_N_W_AL w1cage OpleidingRECO
/PRINT=TWOTAIL NOSIG
/MISSING=PAIRWISE.

Correlations

		Mening	SocialeCohesie	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	Vandalisme	Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	% Non-Western ethnic origin	age at time of interview	OpleidingRECO
Mening	Pearson Correlation	1	-,052**	,009	-,032*	-,175**	-,155**	,060**	-,103**
	Sig. (2-tailed)		,000	,531	,032	,000	,000	,000	,000
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
SocialeCohesie	Pearson Correlation	-,052**	1	,225**	,298**	,241**	,228**	-,122**	-,032*
	Sig. (2-tailed)	,000		,000	,000	,000	,000	,000	,034
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	Pearson Correlation	,009	,225**	1	,266**	,172**	,159**	-,019	-,018
	Sig. (2-tailed)	,531	,000		,000	,000	,000	,201	,216
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
Vandalisme	Pearson Correlation	-,032*	,298**	,266**	1	,232**	,212**	-,059**	-,011
	Sig. (2-tailed)	,032	,000	,000		,000	,000	,000	,455
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	Pearson Correlation	-,175**	,241**	,172**	,232**	1	,789**	-,045**	-,043**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000		,000	,003	,004
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
% Non-Western ethnic origin	Pearson Correlation	-,155**	,228**	,159**	,212**	,789**	1	-,051**	-,122**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,000	,000	,000		,001	,000
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
age at time of interview	Pearson Correlation	,060**	-,122**	-,019	-,059**	-,045**	-,051**	1	,192**
	Sig. (2-tailed)	,000	,000	,201	,000	,003	,001		,000
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511
OpleidingRECO	Pearson Correlation	-,103**	-,032*	-,018	-,011	-,043**	-,122**	,192**	1
	Sig. (2-tailed)	,000	,034	,216	,455	,004	,000	,000	
	N	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511	4511

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

In de tabel zijn alle correlaties tussen de variabelen af te lezen. Er is voor gekozen om niet alle dummy's van opleiding apart te nemen, maar de oorspronkelijke variabele hiervoor te gebruiken omdat hij hiërarchisch gecodeerd is.

Hypothesetoetsing/ modevaluatie

REGRESSION

```

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mening
/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnOverig Middelbaaropgeleid Hogeropgeleid
/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 Armoede100
/METHOD=ENTER EtnischeSamenstelling100
/METHOD=ENTER SoCohEtnSamenstelling VandalismeEtnSamenstelling
OnveiligheidEtnSamenstelling
ArmoedeEtnSamenstelling100
/SCATTERPLOT=(*ZRESID,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)
/SAVE COOK LEVER ZRESID.

```

Model Summary^e

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	R Square Change	Change Statistics			Sig. F Change
						F Change	df1	df2	
1	,305 ^a	,093	,092	,51781	,093	77,201	6	4504	,000
2	,322 ^b	,104	,102	,51496	,011	13,498	4	4500	,000
3	,323 ^c	,104	,102	,51498	,000	,652	1	4499	,420
4	,327 ^d	,107	,104	,51440	,003	3,559	4	4495	,007

a. Predictors: (Constant), Hogeropgeleid, EtnOverig, EtnMarokkaans, age at time of interview, EtnTurks, Middelbaaropgeleid

b. Predictors: (Constant), Hogeropgeleid, EtnOverig, EtnMarokkaans, age at time of interview, EtnTurks, Middelbaaropgeleid, Vandalisme, voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?, SocialeCohesie, Armoede100

c. Predictors: (Constant), Hogeropgeleid, EtnOverig, EtnMarokkaans, age at time of interview, EtnTurks, Middelbaaropgeleid, Vandalisme, voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?, SocialeCohesie, Armoede100, EtnischeSamenstelling100

d. Predictors: (Constant), Hogeropgeleid, EtnOverig, EtnMarokkaans, age at time of interview, EtnTurks, Middelbaaropgeleid, Vandalisme, voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?, SocialeCohesie, Armoede100, EtnischeSamenstelling100, SoCohEtnSamenstelling, OnveiligheidEtnSamenstelling, VandalismeEtnSamenstelling, ArmoedeEtnSamenstelling100

e. Dependent Variable: Mening

De Model Summary is gebruikt voor de modevaluatie. Hierin staan namelijk de R square (en adjusted R square) en F-change met bijbehorende p-waarden beschreven. Hieruit kan worden opgemaakt hoeveel verklaarde variantie de modellen voorspellen en hoe goed het model is ten opzichte van het vorige model.

Model		Coefficients ^a							Collinearity Statistics	
		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B		Tolerance	VIF
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound		
1	(Constant)	1,861	,030		61,414	,000	1,802	1,921		
	age at time of interview	,005	,001	,075	5,191	,000	,003	,006	,957	1,045
	EtnMarokkaans	-,304	,021	-,219	-14,404	,000	-,345	-,262	,875	1,144
	EtnTurks	-,228	,021	-,168	-11,113	,000	-,269	-,188	,878	1,139
	EtnOverig	-,406	,029	-,207	-14,143	,000	-,462	-,349	,942	1,062
	Middelbaaropgeleid	-,094	,018	-,081	-5,161	,000	-,130	-,058	,818	1,222
	Hogeropgeleid	-,217	,020	-,172	-10,666	,000	-,257	-,177	,774	1,292
	2	(Constant)	1,911	,043		44,347	,000	1,827	1,996	
age at time of interview	,004	,001	,073	5,003	,000	,003	,006	,942	1,061	
EtnMarokkaans	-,258	,022	-,185	-11,681	,000	-,301	-,214	,791	1,265	
EtnTurks	-,188	,022	-,139	-8,669	,000	-,231	-,146	,779	1,283	
EtnOverig	-,387	,029	-,197	-13,425	,000	-,444	-,331	,921	1,086	
Middelbaaropgeleid	-,096	,018	-,083	-5,316	,000	-,132	-,061	,818	1,223	
Hogeropgeleid	-,209	,020	-,166	-10,318	,000	-,249	-,169	,772	1,296	
SocialeCohesie	,002	,015	,002	,153	,879	-,026	,031	,847	1,181	
Vandalisme	-,004	,016	-,004	-,242	,809	-,036	,028	,846	1,182	
voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,036	,011	,048	3,200	,001	,014	,057	,890	1,124	
Armoede100	-,1214	,179	-,108	-6,766	,000	-1,565	-,862	,784	1,275	
3	(Constant)	1,918	,044		43,682	,000	1,832	2,004		
	age at time of interview	,004	,001	,073	4,992	,000	,003	,006	,942	1,061
	EtnMarokkaans	-,264	,023	-,190	-11,322	,000	-,309	-,218	,709	1,410
	EtnTurks	-,193	,023	-,142	-8,530	,000	-,238	-,149	,714	1,401
	EtnOverig	-,388	,029	-,198	-13,448	,000	-,445	-,332	,919	1,088
	Middelbaaropgeleid	-,096	,018	-,082	-5,270	,000	-,131	-,060	,816	1,226
	Hogeropgeleid	-,208	,020	-,165	-10,250	,000	-,248	-,168	,769	1,301
	SocialeCohesie	,002	,015	,002	,129	,897	-,027	,030	,846	1,182
	Vandalisme	-,005	,017	-,004	-,285	,776	-,037	,028	,843	1,186
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,035	,011	,048	3,184	,001	,014	,057	,890	1,124
	Armoede100	-,1369	,263	-,122	-5,211	,000	-1,883	-,854	,366	2,733
	EtnischeSamenstelling100	,069	,085	,020	,807	,420	-,098	,236	,318	3,143
4	(Constant)	1,915	,044		43,362	,000	1,829	2,002		
	age at time of interview	,004	,001	,073	5,030	,000	,003	,006	,935	1,069
	EtnMarokkaans	-,247	,024	-,177	-10,337	,000	-,293	-,200	,674	1,484
	EtnTurks	-,175	,023	-,129	-7,486	,000	-,221	-,129	,672	1,487
	EtnOverig	-,382	,029	-,195	-13,187	,000	-,438	-,325	,913	1,096
	Middelbaaropgeleid	-,094	,018	-,081	-5,162	,000	-,129	-,058	,814	1,229
	Hogeropgeleid	-,203	,020	-,161	-10,001	,000	-,243	-,163	,766	1,306
	SocialeCohesie	,011	,015	,011	,711	,477	-,019	,040	,816	1,226
	Vandalisme	-,004	,017	-,004	-,251	,802	-,037	,029	,818	1,223
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,037	,011	,049	3,219	,001	,014	,059	,847	1,181
	Armoede100	-,1476	,265	-,131	-5,579	,000	-1,995	-,958	,360	2,781
	EtnischeSamenstelling100	-,106	,099	-,031	-1,070	,285	-,299	,088	,237	4,222
	SoCohEtnSamenstelling	-,001	,001	-,010	-,650	,516	-,002	,001	,859	1,164
	VandalismeEtnSamenstelling	,001	,001	,010	,633	,527	-,001	,002	,774	1,292
	OnveiligheidEtnSamenstelling	,000	,001	-,007	-,427	,670	-,002	,001	,800	1,251
	ArmoedeEtnSamenstelling100	2,459	,706	,073	3,483	,001	1,075	3,843	,451	2,217

In de bovenstaande tabel wordt de volledige regressie gegeven. De regressie wordt in vier modellen geschat, waarbij steeds de regressiecoëfficiënt van de variabelen wordt gegeven, standaardfout, bijbehorende p-waarde en ook de VIF-scores. Het is een hiërarchische regressieanalyse waarbij er steeds variabelen worden toegevoegd aan het model.

De volgende output is van de interacties die ook los aan het model zijn toegevoegd om te kijken of er andere resultaten zijn.

REGRESSION

```

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mening
/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnNederlands Middelbaaropgeleid
Hogeropgeleid
/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 w1cdistrict2009P_SOCMINH

```

```

/METHOD=ENTER w1cdistrict2009P_N_W_AL
/METHOD=ENTER SoCohEtnSamenstelling
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).

```

4	(Constant)	1,529	,052		29,336	,000	1,427	1,631		
	age at time of interview	,004	,001	,073	4,995	,000	,003	,006	,936	1,069
	EtnMarokkaans	,124	,033	,090	3,777	,000	,060	,189	,355	2,821
	EtnTurks	,194	,032	,143	6,000	,000	,131	,258	,350	2,860
	EtnNederlands	,388	,029	,357	13,449	,000	,332	,445	,283	3,537
	Middelbaaropgeleid	-,096	,018	-,082	-5,265	,000	-,131	-,060	,816	1,226
	Hogeropgeleid	-,208	,020	-,165	-10,250	,000	-,248	-,168	,769	1,301
	SocialeCohesie	,002	,015	,002	,158	,874	-,026	,031	,834	1,199
	Vandalisme	-,005	,017	-,004	-,284	,777	-,037	,028	,843	1,186
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,035	,011	,048	3,189	,001	,014	,057	,889	1,125
	Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	-,014	,003	-,122	-5,215	,000	-,019	-,009	,364	2,747
	% Non-Western ethnic origin	,001	,001	,021	,837	,403	-,001	,002	,310	3,228
	SoCohEtnSamenstelling	,000	,001	-,004	-,249	,803	-,002	,001	,939	1,065

REGRESSION

```

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mening
/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnNederlands Middelbaaropgeleid
Hogeropgeleid
/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 w1cdistrict2009P_SOCMINH
/METHOD=ENTER w1cdistrict2009P_N_W_AL
/METHOD=ENTER VandalismeEtnSamenstelling
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).

```

4	(Constant)	1,536	,052		29,485	,000	1,434	1,638		
	age at time of interview	,004	,001	,072	4,949	,000	,003	,006	,941	1,062
	EtnMarokkaans	,126	,033	,091	3,823	,000	,061	,190	,355	2,818
	EtnTurks	,196	,032	,144	6,045	,000	,132	,259	,350	2,857
	EtnNederlands	,387	,029	,356	13,396	,000	,330	,444	,283	3,538
	Middelbaaropgeleid	-,095	,018	-,082	-5,227	,000	-,130	-,059	,815	1,227
	Hogeropgeleid	-,207	,020	-,165	-10,228	,000	-,247	-,168	,769	1,301
	SocialeCohesie	,002	,015	,002	,160	,873	-,026	,031	,846	1,182
	Vandalisme	-,008	,017	-,007	-,478	,633	-,041	,025	,824	1,213
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,035	,011	,047	3,166	,002	,013	,057	,889	1,124
	Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	-,014	,003	-,121	-5,190	,000	-,019	-,008	,366	2,733
	% Non-Western ethnic origin	,000	,001	,015	,572	,567	-,001	,002	,309	3,237
	VandalismeEtnSamenstelling	,001	,001	,019	1,308	,191	-,001	,003	,904	1,106

REGRESSION

```

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

```

```

/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mening
/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnNederlands Middelbaaropgeleid
Hogeropgeleid
/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 w1cdistrict2009P_SOCMINH
/METHOD=ENTER w1cdistrict2009P_N_W_AL
/METHOD=ENTER OnveiligheidEtnSamenstelling
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).

```

4	(Constant)	1,532	,052		29,415	,000	1,430	1,634		
	age at time of interview	,004	,001	,072	4,984	,000	,003	,006	,942	1,062
	EtnMarokkaans	,125	,033	,090	3,798	,000	,060	,190	,355	2,818
	EtnTurks	,195	,032	,143	6,009	,000	,131	,258	,350	2,856
	EtnNederlands	,388	,029	,356	13,402	,000	,331	,444	,282	3,545
	Middelbaaropgeleid	-,095	,018	-,082	-5,256	,000	-,131	-,060	,815	1,227
	Hogeropgeleid	-,208	,020	-,165	-10,245	,000	-,248	-,168	,769	1,301
	SocialeCohesie	,002	,015	,002	,134	,893	-,027	,030	,846	1,182
	Vandalisme	-,005	,017	-,004	-,281	,779	-,037	,028	,843	1,186
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,034	,011	,046	3,019	,003	,012	,057	,850	1,176
	Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	-,014	,003	-,121	-5,203	,000	-,019	-,009	,366	2,733
	% Non-Western ethnic origin	,001	,001	,019	,741	,459	-,001	,002	,312	3,200
	OnveiligheidEtnSamenst elling	,000	,001	,006	,439	,661	-,001	,001	,909	1,100

a. Dependent Variable: Mening

REGRESSION

```

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N
/MISSING LISTWISE
/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE
/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)
/NOORIGIN
/DEPENDENT Mening
/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnNederlands Middelbaaropgeleid
Hogeropgeleid
/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 w1cdistrict2009P_SOCMINH
/METHOD=ENTER w1cdistrict2009P_N_W_AL
/METHOD=ENTER ArmoedeEtnSamenstelling
/SCATTERPLOT=(*ZRESID ,*ZPRED)
/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID).

```

4	(Constant)	1,536	,052		29,619	,000	1,434	1,637		
	age at time of interview	,004	,001	,073	5,007	,000	,003	,006	,942	1,061
	EtnMarokkaans	,136	,033	,098	4,109	,000	,071	,200	,352	2,840
	EtnTurks	,207	,033	,152	6,368	,000	,143	,271	,346	2,886
	EtnNederlands	,381	,029	,350	13,181	,000	,324	,438	,282	3,551
	Middelbaaropgeleid	-,094	,018	-,081	-5,186	,000	-,130	-,058	,815	1,227
	Hogeropgeleid	-,203	,020	-,161	-10,007	,000	-,243	-,163	,766	1,306
	SocialeCohesie	,009	,015	,010	,625	,532	-,020	,038	,831	1,204
	Vandalisme	-,002	,017	-,002	-,150	,881	-,035	,030	,842	1,187
	voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,035	,011	,048	3,194	,001	,014	,057	,890	1,124
	Household below (or around) social minimum (definition depends on personal situation)	-,015	,003	-,130	-5,557	,000	-,020	-,009	,362	2,760
	% Non-Western ethnic origin	-,001	,001	-,032	-1,123	,262	-,003	,001	,239	4,183
	ArmoedeEtnSamenstelling	,000	,000	,073	3,657	,000	,000	,000	,497	2,011

a. Dependent Variable: Mening

Door een hoge VIF-score op etnische samenstelling, is de regressie ook uitgevoerd met alleen de hoofdeffecten om te kijken of multicollineariteit van invloed is geweest op de resultaten. Dit is niet het geval en is te vinden in de onderstaande tabel.

REGRESSION

/DESCRIPTIVES MEAN STDDEV CORR SIG N

/MISSING LISTWISE

/STATISTICS COEFF OUTS CI(95) R ANOVA COLLIN TOL CHANGE

/CRITERIA=PIN(.05) POUT(.10)

/NOORIGIN

/DEPENDENT Mening

/METHOD=ENTER w1cage EtnMarokkaans EtnTurks EtnOverig Middelbaaropgeleid

Hogeropgeleid

/METHOD=ENTER SocialeCohesie Vandalisme w1fk2 Armoede100

/SCATTERPLOT=(*ZRESID , *ZPRED)

/RESIDUALS HISTOGRAM(ZRESID) NORMPROB(ZRESID)

/SAVE COOK LEVER ZRESID.

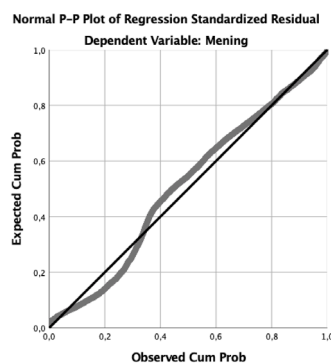
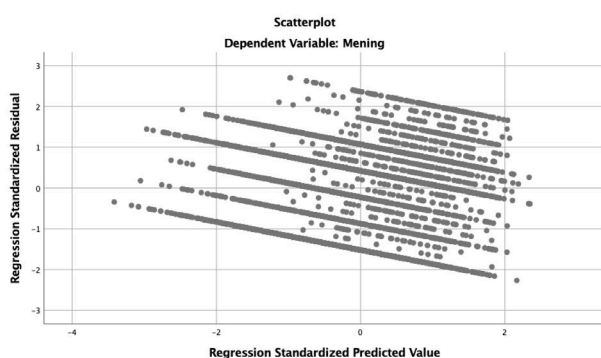
Coefficients^a

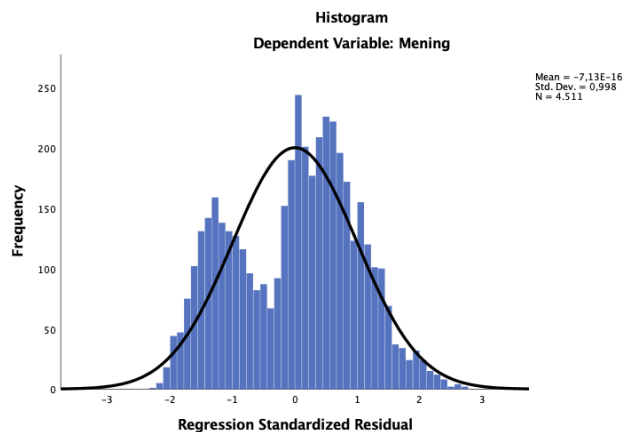
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95,0% Confidence Interval for B		Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound	Tolerance	VIF
1	(Constant)	1,861	,030		61,414	,000	1,802	1,921		
	age at time of interview	,005	,001	,075	5,191	,000	,003	,006	,957	1,045
	EtnMarokkaans	-,304	,021	-,219	-14,404	,000	-,345	-,262	,875	1,144
	EtnTurks	-,228	,021	-,168	-11,113	,000	-,269	-,188	,878	1,139
	EtnOverig	-,406	,029	-,207	-14,143	,000	-,462	-,349	,942	1,062
	Middelbaaropgeleid	-,094	,018	-,081	-5,161	,000	-,130	-,058	,818	1,222
2	Hogeropgeleid	-,217	,020	-,172	-10,666	,000	-,257	-,177	,774	1,292
	(Constant)	1,911	,043		44,347	,000	1,827	1,996		
	age at time of interview	,004	,001	,073	5,003	,000	,003	,006	,942	1,061
	EtnMarokkaans	-,258	,022	-,185	-11,681	,000	-,301	-,214	,791	1,265
	EtnTurks	-,188	,022	-,139	-8,669	,000	-,231	-,146	,779	1,283
	EtnOverig	-,387	,029	-,197	-13,425	,000	-,444	-,331	,921	1,086
	Middelbaaropgeleid	-,096	,018	-,083	-5,316	,000	-,132	-,061	,818	1,223
	Hogeropgeleid	-,209	,020	-,166	-10,318	,000	-,249	-,169	,772	1,296
	SocialeCohesie	,002	,015	,002	,153	,879	-,026	,031	,847	1,181
	Vandalisme	-,004	,016	-,004	-,242	,809	-,036	,028	,846	1,182
voelt u zich wel eens onveilig in uw buurt?	,036	,011	,048	3,200	,001	,014	,057	,890	1,124	
Armoede100	-1,214	,179	-,108	-6,766	,000	-1,565	-,862	,784	1,275	

Bijlage 3

Er moet gekeken worden of aan de assumpties van een lineaire regressie is voldaan. Er staan vier assumpties centraal bij de lineaire regressie, namelijk: onafhankelijke waarnemingen, lineariteit, homoscedasticiteit en normaliteit. Voor de betrouwbaarheid van de conclusies is het belangrijk om deze assumpties te controleren. Aan de eerste assumptie wordt voldaan omdat er bij de methoden is beschreven hoe tot de onafhankelijke waarnemingen is gekomen. Voor lineariteit moet het gemiddelde van de residuen nul zijn voor elke set van x-waarden. Met een residual plot kan gekeken worden of dit het geval is. Hierin is te zien dat dit ongeveer het geval is, waardoor er ook aan deze assumptie wordt voldaan. Voor de assumptie van homoscedasticiteit moet de standaarddeviatie van de residuen constant zijn. Dit is wederom af te lezen in de residual plot. Hier is te zien dat de punten niet goed verdeeld zijn. De meeste punten liggen aan de rechterkant van de plot. Aan deze assumptie kan dus niet worden voldaan. Tenslotte kan de assumptie van normaliteit worden gecontroleerd aan de hand van een PP-plot of histogram. Hierin is te zien dat de residuen niet perfect normaal verdeeld zijn. De punten liggen niet helemaal op de lijn en bij het histogram is te zien dat de linkerkant van de verdeling niet goed binnen de normale verdeling past. Hierdoor is deze assumptie ook geschonden.

Omdat er aan meerdere assumpties niet is voldaan, moeten er maatregelen genomen worden om de conclusies zo betrouwbaar mogelijk te houden. Hierdoor wordt er strenger getoetst. Een resultaat is niet significant als de p-waarde kleiner is dan 0.05, maar bij een p-waarde van 0.01. Op deze manier is er meer zekerheid dat de resultaten ook daadwerkelijk een significant effect hebben.

Ook moet er gecontroleerd worden op uitbijters. Zo kan er gekeken worden of er invloedrijke cases zijn die effect hebben op de resultaten.

Tabel 4: Residu, Leverage, Cook's distance en DFFIT van de outliers/invloedrijke punten

Case	Residu	Leverage	Cook's distance	DFFIT
1692	-1,58813	0,04507	0,00783	-0,03875
2513	1,56279	0,03224	0,00529	0,02697
2542	-1,42325	0,03437	0,00470	-0,02624
2723	1,20699	0,04253	0,00425	0,02773
2768	-1,12630	0,04433	0,00387	-0,02702

In de tabel staan de eventuele uitbijters en invloedrijke punten weergegeven. Deze zijn gefilterd uit een lijst van extreme waarden die per methoden zijn berekend. De cases in de tabel scoren op tenminste twee methodes een hoge score. Bij de gestandaardiseerde residuen kan een case als uitbijter worden beschouwd als de residuen groter zijn dan -3 en 3. Respondent 1089 had het hoogste gestandaardiseerde residu van 2,69281. Verder scoorde deze respondent niet hoog op de andere methodes om uitbijters te herkennen, waardoor deze niet in de tabel is opgenomen. Deze waarde is ook niet extreem hoog, waardoor hij niet als een uitbijter wordt beschouwd. Vervolgens kijken we naar leverage. De vuistregel hiervoor is $(\frac{45}{4511} =) 0,00998$. De respondenten in de tabel hebben allemaal een waarde die hierboven ligt. Respondenten 2768 en 1692 scoren beide hoog op de leverage waarde, maar bijvoorbeeld ook op de Cook's distance en DFFIT. De Cook's distance heeft een vuistregel van $(\frac{4}{4511} =) 0,00088672$. Ook bij deze methode liggen alle cases in de tabel hierboven. De respondent met de hoogste Cook's distance is wederom respondent 1692, opgevolgd door respondent 2513. Deze laatste respondent heeft ook een van de hoogste waarden op de DFFIT. De DFFIT-waarde geeft aan in hoeverre deze case

invloed heeft op de regressie. Hoe hoger de waarde is, hoe meer invloed. Hierin vallen vooral cases 1692 en 2723 op. De hebben de hoogste en laagste waarde op de DFFIT, waardoor ze erg invloedrijk zouden moeten zijn. Daarnaast hebben dus de cases in de dataset de meest extreme waarden in vergelijking met de rest.

Wanneer er een regressieanalyse wordt uitgevoerd zonder de cases uit tabel 2 heeft het eerste model een proportie verklaarde variantie van 0.094, het tweede model 0.104, het derde model 0.105 en het volledige model 0.107. Ten opzichte van de regressie met deze cases erin is het verschil dus minimaal. Het volledige model voorspelt namelijk 0,3% meer variantie dan het model met de uitbijters. Ook zijn dezelfde variabelen in het model significant. Daarom hebben de uitbijters weinig tot geen effect op de conclusies.

Outliers

**Outliers: gestandaardiseerde residuen.*

```
EXAMINE VARIABLES=ZRE_1  
/PLOT BOXPLOT HISTOGRAM  
/COMPARE GROUPS  
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME  
/CINTERVAL 95  
/MISSING LISTWISE  
/NOTOTAL.
```

**Outliers: Cook's distance.*

```
EXAMINE VARIABLES=COO_1  
/PLOT BOXPLOT  
/COMPARE GROUPS  
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME  
/CINTERVAL 95  
/MISSING LISTWISE  
/NOTOTAL.
```

**Outliers: *Leverage.*

```
EXAMINE VARIABLES=LEV_1  
/PLOT BOXPLOT  
/COMPARE GROUPS  
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME  
/CINTERVAL 95  
/MISSING LISTWISE  
/NOTOTAL.
```

**Outliers: DFFIT.*

```
EXAMINE VARIABLES=DFF_1
```

```

/PLOT BOXPLOT
/COMPARE GROUPS
/STATISTICS DESCRIPTIVES EXTREME
/CINTERVAL 95
/MISSING LISTWISE
/NOTOTAL.

```

*Regressie uitvoeren zonder outliers.

```
DATASET COPY OUTLIERS.
```

```
DATASET ACTIVATE OUTLIERS.
```

```
FILTER OFF.
```

```
USE ALL.
```

```
SELECT IF ((NMISS(w1cage, w1fk2, w1cdistrict2009P_N_W_AL, w1cdistrict2009P_SOCMINH,
SocialeCohesie,
```

```
  Vandalisme, Etniciteit, Mening, Hogeropgeleid, Middelbaaropgeleid) <1)).
```

```
EXECUTE.
```

```
DATASET ACTIVATE DataSet2.
```

```
DATASET ACTIVATE OUTLIERS.
```

```
USE ALL.
```

```
COMPUTE filter_$=(w1crespnr ~= 100050099 & w1crespnr ~= 9090 & w1crespnr ~= 9618 &
w1crespnr ~=
```

```
  13060 & w1crespnr ~= 13839).
```

```
VARIABLE LABELS filter_$ 'w1crespnr ~= 100050099 & w1crespnr ~= 9090 & w1crespnr ~=
9618 & '+
```

```
  'w1crespnr ~= 13060 & w1crespnr ~= 13839 (FILTER)'.

```

```
VALUE LABELS filter_$ 0 'Not Selected' 1 'Selected'.

```

```
FORMATS filter_$ (f1.0).

```

```
FILTER BY filter_$.

```

```
EXECUTE.
```

Extreme Values					Extreme Values				
			Case Number	Value			Case Number	Value	
Standardized Residual	Highest	1	1089	2,69281	Cook's Distance	Highest	1	1692	,00783
		2	2522	2,68831			2	2513	,00529
		3	232	2,62943			3	2542	,00470
		4	2387	2,62235			4	3745	,00431
		5	965	2,61421			5	2723	,00425
	Lowest	1	4429	-2,27932		Lowest	1	1477	,00000
		2	3815	-2,16849			2	3397	,00000
		3	4787	-2,14255			3	3659	,00000
		4	3791	-2,14251			4	5282	,00000
		5	2594	-2,12999			5	3191	,00000

Extreme Values					Extreme Values				
		Case Number		Value			Case Number		Value
Centered Leverage Value	Highest	1	3720	,05255	DFFIT	Highest	1	2723	,02773
		2	2595	,04608			2	2513	,02697
		3	1692	,04507			3	2489	,02461
		4	878	,04497			4	1610	,02210
		5	2768	,04433			5	4380	,02209
	Lowest	1	1880	,00083	Lowest	1	1692	-,03875	
		2	3748	,00087		2	2768	-,02702	
		3	4168	,00090		3	2542	-,02624	
		4	1537	,00091		4	653	-,02359	
		5	2368	,00091		5	1804	-,01960	

Er is output gegeven van de meest extreme waarden van vier verschillende methodes om outliers te filteren, namelijk gestandaardiseerde residuen, Cook's distance, leverage en DFFIT. De figuren die gebruikt zijn bij de assumptiecontrole zijn gecreëerd bij het uitvoeren van de regressieanalyse.

Literatuur

- Allport, G. W. (1954). *The Nature of Prejudice*. Van Haren Publishing.
- Avery, E. E., Hermsen, J. M., & Kuhl, D. C. (2021). Toward a Better Understanding of Perceptions of Neighborhood Social Cohesion in Rural and Urban Places. *Social Indicators Research*, 157(2), 523–541. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02664-0>
- Billiet, J., Eisinga, R., & Scheepers, P. (1992). Etnocentrisme in de Lage Landen: opinies over “eigen” en “ander” volk in Nederland en Vlaanderen. *Sociologische Gids*, 39(5–6), 300–323. <https://ugp.rug.nl/sogi/article/view/19918/17391>
- Blalock, H. M. (1967). *Toward a Theory of Minority-group Relations*. Wiley.
- Brown, R., & Hewstone, M. (2005). An integrative theory of intergroup contact. *Advances in Experimental Social Psychology*, 255–343. [https://doi.org/10.1016/s0065-2601\(05\)37005-5](https://doi.org/10.1016/s0065-2601(05)37005-5)
- Carl, N. (2021, 11 december). *Tolerance of Inter-Ethnic Relationships in Europe - Noah Carl*. Medium. Geraadpleegd op 6 augustus 2022, van <https://noahcarl.medium.com/tolerance-of-inter-ethnic-relationships-in-europe-c27bda8a25e1>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2007, 14 november). *Twee derde bijstandsontvangers laagopgeleid*. Geraadpleegd op 6 maart 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2007/46/twee-derde-bijstandsontvangers-laagopgeleid>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2017, 12 december). *Opleiding*. Geraadpleegd op 3 mei 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/50/lager-opgeleiden-minder-gezond-en-tevreden/opleiding>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2021, 6 mei). *3. Definities en verklaring van bijzondere waarden*. Geraadpleegd op 6 maart 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2021/05/3-definities-en-verklaring-van-bijzondere-waarden>

[nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2021/toelichting-wijk-en-buurtkaart-2021/3-definities-en-verklaring-van-bijzondere-waarden](https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2021/toelichting-wijk-en-buurtkaart-2021/3-definities-en-verklaring-van-bijzondere-waarden)

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018, 17 januari). *Helpt vluchtelingenhuishoudens loopt risico op armoede*. Geraadpleegd op 22 mei 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/03/helpt-vluchtelingenhuishoudens-loopt-risico-op-armoede>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022a, februari 16). *Hoe verschillen arbeid en inkomen naar migratieachtergrond?* Geraadpleegd op 6 maart 2022, van [https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoe-verschillen-arbeid-en-inkomen-naar-migratieachtergrond-](https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoe-verschillen-arbeid-en-inkomen-naar-migratieachtergrond-#:~:text=Werkloosheid,de%20werkloosheid%208%2C6%20procent.)

[#:~:text=Werkloosheid,de%20werkloosheid%208%2C6%20procent.](https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoe-verschillen-arbeid-en-inkomen-naar-migratieachtergrond-#:~:text=Werkloosheid,de%20werkloosheid%208%2C6%20procent.)

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2022b, februari 23). *Sociaal minimum*. Geraadpleegd op 6 maart 2022, van <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/begrippen/sociaal-minimum>

Cho, Y. (2020). The association between residential mobility and adolescents' health: The mediating role of neighborhood social cohesion. *Journal of Community Psychology*, 48(5), 1469–1480. <https://doi.org/10.1002/jcop.22341>

Dukes, T., & Musterd, S. (2012). Towards Social Cohesion: Bridging National Integration Rhetoric and Local Practice: The Case of the Netherlands. *Urban Studies*, 49(9), 1981–1997. <https://doi.org/10.1177/0042098012444889>

Finney, N., & Jivraj, S. (2013). Ethnic Group Population Change and Neighbourhood Belonging. *Urban Studies*, 50(16), 3323–3341. <https://doi.org/10.1177/0042098013482497>

Finseraas, H., Skorge, Y. S., & Strøm, M. (2018). Does education affect immigration attitudes? Evidence from an education reform. *Electoral Studies*, 55, 131–135. <https://doi.org/10.1016/j.electstud.2018.06.009>

- Fossati, D. (2018). Embedded diasporas: ethnic prejudice, transnational networks and foreign investment. *Review of International Political Economy*, 26(1), 134–157.
<https://doi.org/10.1080/09692290.2018.1543721>
- Gerritsen, S., & Reininga, T. (2011, augustus). *Buurteffecten in perspectief*. Centraal Planbureau. <https://www.cpb.nl/sites/default/files/publicaties/download/cpb-policy-brief-2011-08-buurteffecten-perspectief.pdf>
- Glas, I., Engbersen, G., & Snel, E. (2019). Going Spatial: Applying Egohoods to Fear of Crime Research. *The British Journal of Criminology*, 59(6), 1411–1431.
<https://doi.org/10.1093/bjc/azz003>
- Gundelach, B., & Freitag, M. (2013). Neighbourhood Diversity and Social Trust: An Empirical Analysis of Interethnic Contact and Group-specific Effects. *Urban Studies*, 51(6), 1236–1256. <https://doi.org/10.1177/0042098013495578>
- Jacobs, L., Hooghe, M., & De Vroome, T. (2017). Television and anti-immigrant sentiments: the mediating role of fear of crime and perceived ethnic diversity. *European Societies*, 19(3), 243–267. <https://doi.org/10.1080/14616696.2017.1290264>
- Janssen, H. J., Van Ham, M., Kleinepiers, T., & Nieuwenhuis, J. (2019). A Micro-Scale Approach to Ethnic Minority Concentration in the Residential Environment and Voting for the Radical Right in The Netherlands. *European Sociological Review*, 35(4), 552–566. <https://doi.org/10.1093/esr/jcz018>
- Jugert, P., Leszczensky, L., & Pink, S. (2017). The Effects of Ethnic Minority Adolescents' Ethnic Self-Identification on Friendship Selection. *Journal of Research on Adolescence*, 28(2), 379–395. <https://doi.org/10.1111/jora.12337>
- Keizer, K., Lindenberg, S., & Steg, L. (2008). The Spreading of Disorder. *Science*, 322(5908), 1681–1685. <https://doi.org/10.1126/science.1161405>

- Krivo, L. J., Byron, R. A., Calder, C. A., Peterson, R. D., Browning, C. R., Kwan, M. P., & Lee, J. Y. (2015). Patterns of local segregation: Do they matter for neighborhood crime? *Social Science Research*, *54*, 303–318.
<https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2015.08.005>
- Kros, M., & Hewstone, M. (2020). Negative and Positive Interethnic Contact and the Association of Ethnic Neighbourhood Composition with Trust, Cohesion, and Prejudice. *European Sociological Review*, *36*(6), 937–956.
<https://doi.org/10.1093/esr/jcaa032>
- Kullberg, J., Vervoort, M., Dagevos, J. M., Sociaal en Cultureel Planbureau, & Sociaal en Cultureel Planbureau. (2009). *Goede buren kun je niet kopen*. Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Nagel, J. (1995). Resource Competition Theories. *American Behavioral Scientist*, *38*(3), 442–458. <https://doi.org/10.1177/0002764295038003006>
- Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006). A meta-analytic test of intergroup contact theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, *90*(5), 751–783.
<https://doi.org/10.1037/0022-3514.90.5.751>
- Putnam, R. D. (2007). E Pluribus Unum: Diversity and Community in the Twenty-first Century The 2006 Johan Skytte Prize Lecture. *Scandinavian Political Studies*, *30*(2), 137–174. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9477.2007.00176.x>
- Schelling, T. (1969). Models of Segregation. *The American Economic Review*, *59*(2), 488–493. <https://www.jstor.org/stable/1823701>
- Tajfel, H., & Turner, J. C. (1979). An integrative theory of intergroup conflict. In W. G. Austin, & S. Worchel (Eds.), *The social psychology of intergroup relations* (pp. 33–37). Monterey, CA: Brooks/Cole.

Tolsma, J., Kraaykamp, G., de Graaf, P.M., Kalmijn, M., Monden, C.W.S., (2014). The Netherlands Longitudinal Lifecourse Study (NELLS, Panel). Radboud University Nijmegen, Tilburg University & University of Amsterdam, Netherlands.

Tolsma, J., & Van der Meer, T. (2018). Trust and contact in diverse neighbourhoods: An interplay of four ethnicity effects. *Social Science Research*, 73, 92–106.

<https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2018.04.003>

Van Wilsem, J., Wittebrood, K., & De Graaf, N. D. (2006). Socioeconomic Dynamics of Neighborhoods and the Risk of Crime Victimization: A Multilevel Study of Improving, Declining, and Stable Areas in the Netherlands. *Social Problems*, 53(2), 226–247. <https://doi.org/10.1525/sp.2006.53.2.226>

Vertrouwen. (2022). Van Dale. Geraadpleegd op 12 augustus 2022, van

<https://www.vandale.nl/gratis->

[woordenboek/nederlands/betekenis/VERTROUWEN#.YvYawexBzt0](https://www.vandale.nl/gratis-woordenboek/nederlands/betekenis/VERTROUWEN#.YvYawexBzt0)

Weber, H. (2020). The educational divide over feelings about ethnic minorities: does more education really lead to less prejudice? *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(1), 228–247. <https://doi.org/10.1080/1369183x.2020.1810540>